DUNAMOCSI

HÍRNÖK

2016. január

„Amit nem írnak le, az mindig elvész!" Gál Sándor

DUNAMOCSI LADIKOS EGYESÜLET TERVE

TEMESSÜNK VAGY TEMETTESSÜNK?

AZ ELVETT HÁROM PONT TÖRTÉNETE

BABATABLÓ, 2015

OROSZ ÖRS: CÉLOK, TERVEK, EREDMÉNYEK

KUCZMAN MIKLÓS EMLÉKEI DARÁNYI DOKTORRÓL

| Önkormányzati lap | Szerkesztő: Rácz Kálmán |
| telefon: +421 905 970 976 | e-mail: hirnok@post.sk |

Egykori konfirmandusok találkoztak

Advent első vasárnapján a tízórai harangszó hívogatta az ünneplő, valamint a hálaadó gyülekezeti tagokat az Istentiszteletre.

Az igehirdetés elhangzása után N.t. Dobai Sándor lelkipásztor ünnepi köszöntéssel üdvözölte az 50, 60, valamint 65 éve konfirmált testvéreket, azok családtagjait és az egész ünneplő gyülekezetet. A köszöntést követően névsor szerint szólította az Úr asztalához az egykor konfirmált testvéreket, abban a sorrendben, ahogy egykor állták körül az Úr asztalát konfirmációi fogadalomtételük alkalmával. A három feltett kérdésre az ünneplők „én ezt hiszem és vallom" valamint „ígérem és fogadom" válaszadással az egykori fogadalomtételüket újra megerősítették.

A hálaadó Istentisztelet Gál Sándor, komáromi egyházmegyei gondnok köszöntésével folytatódott, aki felidézte az elmúlt évtizedek emlékeit, megemlékezett a megjelentekről, távolmaradottakról, és egykori lelkipásztorukról, aki sajnos már nem jöhetett el közénk. Köszöntőjét egy igeverssel zárta: „*Legyen kegyelmes hozzánk az Isten, áldjon meg bennünket, és ragyogtassa ránk orcáját.*" Végül megköszönte N.t. Dobai Sándor lelkipásztornak a szolgálatot, köszönetét fejezte ki a gyülekezet minden tagjának, presbitériumának, hogy helyet adtak e csodálatos találkozónak.

Az együttlét a temető látogatásával folytatódott. Először Kossár András, egykori lelkipásztorunk sírjánál róttuk le kegyeletünket, elhelyezve a megemlékezés koszorúját és elénekelve a 90. zsoltár első versét. Egykoron az ő szolgálata által nevelődtünk igazi keresztyénekké. Továbbiakban felkerestük társaink sírját, ahol főhajtással és a kegyelet virágaival emlékeztünk rájuk. A gyülekezeti házban, ebédünk elfogyasztását követően beszélgetéssel, vidám hangulatban zárult az ünneplés.

Az 1950-ben konfirmáltak névsora:

Boncz István, Búcsi Jolán, Csehi Béla, Egyeg Katalin, Fülöp István, Illés Rózsa, Korcsek István, Lajos Ibolya, Lukács Margit, Sóki Irén, Vecserka Margit

1955-ben konfirmáltak névsora:

Antal Mihály, Bábi Vilmos, Boncz József, Czédula Katalin, Csehi Ilona, Fülöp Irma, Hollósi Mária, Jakab Sarolta, Komáromi Irma, Lukács Rózsa, Nagy Júlia, Padlovics Erzsébet, Persei Júlia, Rácz Zoltán, Sánta Ilona, Sánta Ilona, Skultéti Katalin, Szalai Katalin, Szalai Vilma, Szendi Júlia, Szuri Vince, Takács András, Tücsök Tibor, Zajos Árpád, Zámbóki József, Nemes Margit

1965-ben konfirmáltak névsora:

Bábi László, Brocky Irén, Csehi József, Gál Sándor, Hollósi Sándor, Kuczman Sándor, Mázsár Zita, Medza Edit, Mogyorósi Kálmán, Persei Katalin, Szalai Éva, Szalai István, Szalai János, Tóth Erzsébet, Tóth Éva, Tóth Zoltán, Vörös Géza, Vörös Jolán, Vörös Klára, Zajos Éva, Zsoldos Katalin

Gál Sándor

Babatabló 2015

Vörös Dóra
2015. szeptember 25.,
szülei Vörös Péter
és Kuczman Erika

Varga Zétény
2015. szeptember 18.,
szülei: Varga László
és Juhász Laura

Gula Dániel
2015. január 7.,
szülei: Gula József és Fülöp Melinda

Kemencky András
2015. március 1., szülei: Kemencky
András és Lengyel Monika

Szurdi Dávid
(Pozsony-Vereknye), 2015.
március 10., szülei: Szurdi Péter
és Tücsök Andrea

Mezei Richárd
2015. augusztus 19.,
szülei: Mezei Richárd
és Vörös Etel

Orosz Nimród
(Dunaszerdahely), 2015. május
31. szülei: Orosz Örs
és Cséfalvay Judit

Kucsora Ádám
(Lakszakállas), 2015. június 4.,
szülei: Kucsora Péter
és Bábi Judit

Bóna Jázmin
2015. augusztus 29.,
szülei: Bòna Zsolt
és Mezei Tímea

Farkas Luca Rebeka
2015. július 16.,
szülei: Farkas Árpád
és Bábi Mária

Heiszler Mátyás
2015. július 25.,
szülei: Heiszler Roman
és Tóth Boglárka

Miklós Máté
2015. november 15.,
szülei: Miklós Tamás
és Szalatnyai Nikoletta

Salkay Sebastian
(Perbete), 2015. szeptember 25.,
szülei: Salkay Sebastian
és Takács Zsuzsanna

Babatabló, 1964

Az 1950-es években az új szocialista embertípus kinevelése és a szocialistának nevezett szokások kialakítása volt napirenden. Ezek közé tartozott a születéssel, temetéssel, kereszteléssel kapcsolatos új formák bevezetése. A velük kapcsolatos szokásokat el akarták szakítani az egyháztól, vallástól. Így kitalálták például a keresztelés helyett a névadást. A szülők gyermekeiket az anyakönyvvezető jelenlétében ajándékozták meg új nevükkel. A keresztszülők helyett névadó szülőket jelöltek. Sokszor az ünnepi aktushoz a helyi pionírokat is felsorakoztatták köszöntésre.

Ünnepélyes névadó a községházán 1964-ben. A babák között Lajos Sándor, Kinczer Sándor, Lajos Lenke, Polozsányi Beáta, Rácz Szilvia, Szalai Gabriella, Bábi Elvira, Bellabás Elvira, Tóth László, Rácz Győző látható.

Bíborpiros szép rózsa

A Csemadok Országos Tanácsa megbízásából, a Szlovákiai Magyar Művelődési Intézet főszervezésében az idén 10. alkalommal került megrendezésre a „Bíborpiros szép rózsa" országos népzenei vetélkedő. A versenyt a népdalénekesek, népdalkörök, népi hangszerszólisták és népi hangszeres együttesek részére rendezik. A népművészeti rendezvény célja – folytatva az egykori, mára már fogalommá vált Tavaszi szél eszméit – országos fórumot biztosítani az előadók számára, akik a saját örökségünket adják tovább.

Községünket a helyi Vadvirág hagyományőrző csoport képviselte, sikeresen továbbjutva a területi fordulókon, Marcelházán és Pereden egyaránt.

Az országos döntő 2015. november 20-án és 21-én a Dunaszerdahelyi Városi Művelődési Központban került megrendezésre, ahol a díjátadó ünnepségen – gálán – a dunamocsi csoport, mint vendég együttes, a Mosás a Dunán c. összeállítást mutatta be nagy sikerrel.

Lajos Ilona

Fácán- és nyúlhajtás – mérsékelt eredménnyel

A téli hajtóvadászatokra minden év november-decemberében kerül sor, melyek különösen a nyúlra és fácánra irányulnak. Rajtuk kívül a rókát és vaddisznót is megcélozzák vadászaink, melyek apróvadas vadászterületünkön kártékonynak számítanak. A rókát nem kell bemutatni, a vaddisznó pedig azért, mert kitűnő szaglásával megtalálja és feldúlja a fácánfészkeket, megeszi a kisnyulakat, csörtetésével zavarja az apróvadat.

Ifj. Fülöp Zsigmond vadászgazda tájékoztatása szerint két fácánvadászatra, egy nyúlhajtásra és egy ún. tombolavadászatra került sor. A helyi vadásztársaság 27 taggal rendelkezik, s minden alkalommal 20 körül volt a résztvevők száma. Összesen 30 nyúl és 40 fácán került puskavégre, amely az egész évi terítéket jelenti, hiszen ezeket a vadakat csak a közös vadászatokon lehet elejteni.

Az írás címében szereplő „mérsékelt" jelző talán nem a legkifejezőbb, mivel az elejtett apróvad számát tekintve inkább rossznak nevezhető a tavalyi év. Az állomány növelése miatt voltak olyan évek, hogy kihagyták a hajtást, de mikor sor került rá, ennél még nem nagyon lőttek kevesebbet. A vadászgazda értékelése szerint a gyenge teríték mindenekelőtt a nagy szárazságnak tudható be, ami egy lapáttal még rátett az egyéb, hosszútávon jellemző problémákra. Sajnos minden vidéken apróvad csökkenés figyelhető meg. Dunamocson fácánneveléssel is próbálták a negatív folyamatot megállítani – hozzátesszük, ez egy helyi kezdeményezés volt, ami más társaságokra nem jellemző – de két éve a fácánnevelést felfüggesztették. Mindez szintén nem növelte az eredményesség esélyeit.

MEGNYÍLT A „RÉV IDŐSEK OTTHONA"

Az intézmény vezetője, Simsik István tájékoztatása szerint a Helén panzió épületében 2016. január 1-től működik az idősek otthona, melyet egyelőre 24 személyre alakítottak ki, de az év folyamán 40 személyesre bővül. 14 helyet a lakók már elfoglaltak, kétágyas, TV-vel, fürdőszobával ellátott szobákban találva meg új otthonukat. A személyzet jelenleg öt főből áll, hárman nővérként teljesítenek 24 órás szolgálatot, ketten pedig szakácsként állnak a lakók rendelkezésére.

DUNAMOCSI LADIKOS EGYESÜLET – VELE, VAGY NÉLKÜLE?

A fenti kérdés Nemšovský Miro fejében fogalmazódott meg, pontosabban az a felvetés, hogy nem kellene-e önkéntes szövetségbe fogni azokat, akik a helyi Duna-parton ladikkal, csónakkal rendelkeznek? A gondolat Dunamocson teljesen újnak számít, de, hogy nem légből kapott ötlet, hanem átgondolt koncepció, arra a Nyugat-európai vízi utakon közlekedő hajós lapunknak adott tájékoztatója a bizonyíték.

Nemšovský Miro: „Hosszú évek óta járom Nyugat-Európát, sokat beszélgetek az emberekkel, s minden vízparti településen azt látom, tapasztalom, hogy a vízijármű tulajdonosok között létezik valamiféle szövetség, összefogás. Pontosan azért, mert szükség van rá. Szerintem Dunamocson is kellene, csakhogy senki nem akadt még, aki kimondja: kölcsönös segítségre van szükségünk!

A problémát abban látom, hogy minden ladiktulajdonos egyedül küszködik a dolgaival, pedig együtt sokkal könnyebben menne. Mi tulajdonosok, akik a vízen tartjuk csónakjainkat, vagy éppen rendszeresen szállítjuk a partra és haza, számos gonddal állunk szemben. Gondolok itt a csónakok és a felszerelés megrongálására, lopására, a természet okozta kellemetlenségekre, melyek miatt elsüllyednek a csónakok, és így tovább.

De konkrét példákat is említek! Múltkor az ellopott vasmacskámat a vasteleprő l hoztam haza Keszirő l, ahol bizonyítani tudtam a tulajdonom, mert bele volt írva a nevem. Nyáron tanúja voltam, hogy valakik a Kuczman Pityu ladikjának lakatját püfölték, mert kerülni akartak egyet. Még oda is szóltak egymásnak: szaladj haza kalapácsért, mert kővel nem megy. Vannak, akik heccből telehordják a ladikot, hogy elsüllyesszék. Máskor a vízállás okoz gondot, múltkor a Záhorszky Ferinek szóltunk, hogy gyorsan menjen, mert elsüllyed. Ezek a példák is az egymásra figyelésért, összefogásért kiáltanak. Tegyük fel, ha én észreveszem, hogy valaki elkötötte az egyesületi társam ladikját, akkor ne a magam szakállára okoskodjak vele, hanem az egyesületi akaratot a hátam mögött tudva avatkozhassak be, vagy akár a megegyezés értelmében mindig kidobálnánk egymás csónakjából a vizet.

Azt szeretném, ha a csónakosok – és nem csak a mocsiak, hanem akiknek a helyi Dunán van a járművük – úgy

éreznék, van hová fordulniuk. Sokszor az is gondot jelent, kinek szóljunk, ha a cipeléshez, vagy bármihez segítségre van szükségünk, vagy ha védekezni akarunk a lopásokkal, randalírozókkal szemben. Szövetségre lépés esetén hiszek benne, hogy megszűnne a másik ügyei iránti közömbösség, és kicsit magunkénak éreznénk a másik csónakját, tulajdonát. Én például szívesen segítenék terepjárómmal a vízre tételben, felhordásban. Egy nonprofit szervezetet képzelek tehát el, melyben meg tudjuk beszélni közös ügyeinket, találkozni tudunk.

Annak viszont a látszatát is szeretném elkerülni, hogy az elmondottak alapján buzgómócsingnak tűnjek. Ráerőszakolni senkire sem akarom az ötletet. Minden az önkéntes elhatározáson múlik, s ha valaki lát benne fantáziát, örömmel veszem, ha megszólít, és hozzáláthatunk a szervezéshez. A megkeresés nem lehet probléma, az üzeneten, telefonon, facebookon át sok lehetőség van rá. Létrehoztam egy facebook csoportot is, *Dunamocsi Ladikos Egyesület* néven, várom az érdeklődőket, csatlakozókat!

Biztos vagyok benne, hogy a problémák megoldásán túl számos más, pozitív következmény is fakadna az összefogásból. Kialakításra kerülne például egy „hivatalos” kikötőhely, pontosabban egy olyan rész, ahol a vízre engedés, az ezzel kapcsolatos közlekedés probléma nélkül megoldható. A terepviszonyok és egyéb körülmények miatt kevés az ilyen hely, sőt kedvezőtlen vízállás esetén ezek sem használhatók. Én a Kőfal melletti részt tartom a célra ideálisnak, ahol nem kellene nagy átalakításokat végezni, csupán a természet adta lehetőségeket kihasználva teremtenénk meg a feltételeket. Van itt széles lejárat, megfordulási lehetőség, járműveknek alkalmas kemény, kavicsos vízparti talaj. Ez volna az a tuti hely, ami az egyesület ki-

kötőjeként, központjaként szolgálna.

Hiszem azt, hogy mindenki közös ügye a Duna, s nem csak az élvezetekben, hanem a kötelességekben is. Jó lenne látni, hogy a nyugatiakhoz hasonlóan kihasználjuk a folyó kínálta lehetőségeket, s valóban virágzó vízi élet teremtődik falunkban.

Nemšovský Miro: „Nem tartozik szorosan a ladikos témához, de ezt a bosszantó esetet is megosztanám az olvasókkal. Húsz évvel ezelőtt feltettem a Kőfal melletti magas fára egy hajókötelet, azzal a céllal, hogy sokaknak okozzon örömet, a gyerekek nagyokat lenghessenek rajta. A szándék bejött, rengeteg gyerek és család hosszú éveken át kifejezetten azért járt a Kőfalhoz, hogy szórakozzon a hintán. A kötelet azóta is figyeltem, karban tartottam, volt, hogy pótolnom kellett, de most úgy tűnik a vandál rongálók alapos munkát végeztek, és ők győztek. Egy ötletes húzással felgyújtották a vastag kötelet, ami a tartóágig leégett, és teljesen megsemmisült. Öt perc élvezetet nyújtott nekik, hogy csöpögött a műanyag, s ezzel százakat fosztottak meg a tartós élménytől. Ha túlteszem magam rajta, talán újra belevágok és felteszek egy kötelet, csakhogy az ügy már nem olyan egyszerű. A fatörzs a rákötés helyén körbeégett, valószínűleg attól felfelé el fog pusztulni. Isteni csoda kell, hogy ne így legyen. A Kőfal mellett pedig nincs a célra alkalmas másik fa. Ha túléli a fatörzs, még akkor sincs megoldva, mert meg kell várnom, hogy a hajón kiselejtezzenek egy erős kötelet, éppen akkor ott kell lennem, éppen akkor el kell tudnom csomagolni és szállítani... Úgyhogy mindenki nevében köszönöm a kedves elkövetőnek, aki öt percig élvezkedett rajta!”

KAPITÁLIS VADKAN PUSKAVÉGEN

Néhány évtizede még ritkaságnak számított, sőt szenzációszámba ment, ha valakinek vaddisznót sikerült lőnie a mocsi határban. A disznó erdei élőhelyet kedvelő állat, melynek azóta sem az itteni mezőgazdasági terület a fő tartózkodási helye. De egyre gyakrabban fordul elő, hogy a keszi, csenkei erdők felől a mocsi kukoricatáblákra látogat egy kis lakomára. Néhány éve különösen megszaporodott a számuk, s a helyi vadászok egyik legfőbb célprédájává vált.

2014-ben összesen 12 példányt lőttek a határban egyesületünk vadászai, közülük Lajos József ötöt, Szlezák Pál hármat, Fülöp Zsigmond kettőt, Orosz Jenő egyet, egyet pedig egy keszegfalusi vendégvadász, Šeben Marian. 2015-ben 6 vaddisznót terítettek le a mocsi határban, melyből ötöt Szlezák Pál, egyet Lajos József lőtt.

A felsorolásból látszik, hogy a közelmúlt legeredményesebbje 8 példánnyal Szlezák Pál volt, aki 2015. október 25-e óta már nemcsak számban, de súlyban is csúcstartónak számít.

Ekkor került puskavégre az a vadkan, amelynél az egyesületi elnök, Lajos Árpád véleménye szerint még nem lőttek nagyobbat Mocson. 170 kg-ot nyomott, s 17 cm-es agyarakkal rendelkezett.

Szlezák Pál fél ötkor ült fel a mocsi pusztai nagy nádasnál található lesre, a radványi vadászoktól származó információ birtokában, miszerint a környéken egy óriási állat mozog. A nádas és a kukoricás között egy keskeny út húzódik, ezt az utat figyelte. Fél kilenc körül hangok hallatszottak a nádasból, s úgy 100 méterre hamarosan feltűnt a vadkan az úton. A teliholdnál jól kivehetőek voltak a körvonalak, a lövés tökéletesen sikerült, s a fejet ért találattól az állat rögtön kimúlt.

Az ízletes vadhúsból a vadászbál asztalára is jutott, a tekintélyes agyarak pedig már a sikeres vadász trófeái között díszelegnek.

TEMESSÜNK, VAGY TEMETTESSÜNK – LEHET VÁLASZTANI

Dunamocs lakossága szépen lassan fogy. A fiatalok elköltöznek, alig születik gyerek. Lakodalmak csak ritkán vannak, temetések viszont sajnos annál többször.

Szép dunamocsi szokásunk szerint a rokonok, unokatestvérek, komák, barátok, szomszédok segítségével eltemetjük halottainkat. Közbenjáró, sírások, Szent Mihály lova, ezek mind ismert fogalmak a dunamocsi lakosok körében.

Egyre több azonban az olyan eset, amikor idegenek ássák meg a hozzátartozónk sírját. Kis kocsin zötyögtetve tolják a végső nyughelyére szeretteinket. Jól van ez így? Mi ez az új szokás? Kényszer okozza, vagy csak kényelem? Talán a rokonok hiánya? Netán a tehetősség bizonyításának egy új formája? Ilyen, és ehhez hasonló kérdések, okfejtések hangzanak el falunkban a témával kapcsolatban. Mi lehet az oka, hogy egyre többen választják szeretteik temetésének ezt a formáját? Kíváncsi voltam, ezért megkérdeztem másokat róla.

Többen, mint közbenjáró járták valamikor a falut, és az ő elmondásuk szerint nem egyszerű összehívni a rokonságot még egy ilyen szomorú gyász esetén sem. Egyes multi cégeknél előfordult, hogy nem engedték el az alkalmazottat sírt ásni, sőt temetésre sem, csak ha közeli hozzátartozó hunyt el. Jól van ez így? Vajmi keveset tehetünk. A szabadságot meg ugyebár másra tartogatjuk. De tényleg csak ennyit ér a rokonság, a komaság, az unokatestvérség? Volt olyan is, aki elmondta, hogy a viszonylag nagy létszámú, kétszázas rokonságból csak öt embert talált, aki életkorban és időben is megfelelt vagy ráért a sírási teendőkre. Kiöregedtünk?

Természetesen van olyan is, aki nem akarja a rokonokat terhelni, hisz lehet, hogy több éve nem látogatják egymást, vagy akár nem is szóltak egymáshoz, most pedig hívja őket sírt ásni? Elgondolkodhatunk rajta, merre tart ez az irány? Ez volna az új trendi? Fizetett temetések és nagy emlékművek?

Miért nem tartjuk tiszteletben elődeink régi szokásait? Hiszen a rokonok által végzett temetéseket a törvény nem tiltja. Miért lett vonzóbb a hivatásos idegen által végzett sírásás és temetés? Ne engedjük értékeinket, hagyományainkat elveszni, hiszen falunk, kis közösségünk legnagyobb összetartó ereje őseink hagyományaiban rejlik!

Kele Géza, önkormányzati képviselő

2015 galambÁSZai

A dunamocsi galambász egyesület 2015. évi tevékenységéről ***Boros Zoltán****, az egyesület elnöke tájékoztatta lapunkat:*

„Klubunk színeiben 13 versenyző vágott neki az idei szezonnak, a többségük mocsi, de vannak köztük keszi, karvai, radványi, marcelházi és hetényi tenyésztők is. Az első versenyen 464 galambbal indultunk, aztán fokozatosan – ahogy az minden évben lenni szokott – kopni kezdett a létszám. A 10. úton 11 tenyésztő vett részt 353 galambbal, az utolsó röptetésen pedig 10 tenyésztő 252 galambbal indult. A rendszeres megfogyatkozásnak több oka is van. A versenysorozat hosszú, s a 17-18 verseny bizony alaposan próbára teszi a madarakat. A gyengébbek odavesznek az időjárási viszontagságok, egészségi problémák, ragadozók miatt, s emiatt néhány tenyésztő idő előtt kiszáll a sorozatból. A költségek sem elhanyagolhatóak, hiszen csak a versenyeztetés tenyésztőként 130 euró körüli összegre rúg évente, nem beszélve az etetés, gyógyszerezés kiadásairól.

A 2015-ös év alapvetően sikeresnek mondható. Jó eredményeket értünk el kerületi, sőt országos szinten. Kerületünkben, az összesített pontversenyt tekintve Mitas Péter a 6., Boros Zoltán a 7., Fülöp Zoltán a 8., Skuliba József a 10., Csontos János a 15., Zajos Eduárd a 20., Rohácsek József a 21., Szegi András a 24., Lajos Gábor és Ferenc a 28. helyen végzett. Ezzel az egyik legerősebb egyesülete vagyunk a kerületnek.

Az egyéni eredmények tekintetében sem vallottunk szégyent, sőt volt olyan kategória, ahol páratlanul kiemelkedőt nyújtottunk. Ilyen a legtöbb km-t repült galambok versenye, ahol a kerület legjobb 6 galambja között 5 mocsit találunk. Közülük is a legjobb Fülöp Zoltán madara lett, amely nemcsak kerületi, de országos szinten is első lett kategóriájában, 5418 km-t teljesítve. Január 9-én Trencsénben, az országos kiállításon képviselte a kerületi kollekciót, illetve Dunamocsot. Ezúton is gratulálok hozzá!

További három galamb is kivívta az országos kiállításon való indulás jogát. Egyik az én állományomból származik, és az egy évnél idősebb egyedek Ász kategóriájában lett kerületi első, országosan pedig a 14. helyen végzett. A másik kettő pedig Csontos János madarai, egyik a szépsége okán, másik pedig a teljesített kilométer alapján lehetett résztvevő.

Elégedettek lehetünk, mert évről-évre tartani tudjuk az eredményességi szintet, több galambnál csak nagyon kevésen múlott az országos kiállításon való részvétel kivívása.

A galambok, illetve a tenyésztők értékelésére, díjazására a január 23-i kerületi konferencián kerül sor, ahol több ügyben döntéseket is hozunk. A döntéshozatalban egyesületünket két szavazó tag képviseli.”

Fülöp Zoltán országos 1. helyezett galambja.

LEGTÖBB KM-T REPÜLT GALAMBOK, KERÜLETI HELYEZÉS

1. Fülöp Zoltán	5418,557 km
2. Gyűrösi József + Gyula	4822,117 km
3. Csontos János	4803,610 km
4. Boros Zoltán	4752,865 km
5. Mitas Péter	4590,377 km
6. Mitas Péter	4473,887 km

1 ÉVESNÉL IDŐSEBB GALAMBOK, KERÜLETI HELYEZÉS

1. Boros Zoltán	Dunamocs
2. Zlatinsky István	Ógyalla
3. Gyűrösi József + Gyula	Ógyalla
4. Fülöp Zoltán	Dunamocs
5. Zlatinsky István	Ógyalla
6. Kiszel Mátyás	Komárom
7. Csontos János	Dunamocs
8. Mitas Péter	Dunamocs
9. Mitas Péter	Dunamocs

DUNAMOCSI TENYÉSZTŐK SORRENDJE, 2015 / 2015-BEN SZÜLETETT FIATAL GALAMBOK ŐSZI VERSENYE

EGYESÜLETI HELYEZÉS	PONT	KERÜLETI HELYEZÉS	EGYESÜLETI HELYEZÉS	PONT	KERÜLETI HELYEZÉS
1. Mitas Péter	6632	6	1	1628	6
2. Boros Zoltán	6453	7	7	794	26
3. Fülöp Zoltán	6409	8	9	398	38
4. Skuliba József	5911	10	3	1210	15
5. Csontos János	5330	15	2	1488	9
6. Zajos Eduard	4501	20	5	1058	19
7. Rohácsek József	4000	21	4	1200	17
8. Szegi András	3443	24	-	-	-
9. Lajos Ferenc	2594	28	10	396	39
10. Krausz László	2013	31	8	644	32
11. Senkár Zoltán	1382	35	6	878	24
12. Vlahy Péter	1083	42	11	90	35
13. Mácsodi István	44	57	-	-	-

ZÁHORSZKY FERENCÉK ÚJRA ÖRÖMET SZEREZTEK A GYEREKEKNEK

A Magyar Megmaradásért Polgári Társulás jóvoltából 2015. szeptember 21- én egy kiránduláson vettünk részt az első osztályos tanulókkal, három másik iskola (Búcs, Farnad, Nagyölved) elsős kisdiákjaival együtt. Az úti cél a Galántához közeli Királyrév volt, itt található az a tanya, ahol már szeretettel várt bennünket Mészáros Zoli bácsi és kedves felesége. A ház és az udvar sok érdekességet tartogatott számunkra. Megnéztük a régi kutat, és aki akarta, kipróbálhatta, hogyan merítették régen a vizet. Azután különböző régi eszközöket, szerszámokat mutatott nekünk Zoli bácsi. Elmesélte, hogyan sütöttek kenyeret, hogyan folyt egy disznóvágás és még sok más érdekességet. A gyerekek tetszését különösképpen az udvarban lévő kis tó nyerte el, valamint a híd, amelyen kedvükre járhattak oda-vissza. A magas kilátót szintén kipróbáltuk. Délben finom, frissen sült pecsenyét ebédeltünk, majd sütivel, üdítőkkel, szőlővel kínáltak bennünket. Rengeteg élménnyel gazdagodva, kicsit elfáradva indultunk haza.

Ezúton is szeretnénk még egyszer köszönetet mondani a Magyar Megmaradásért Polgári Társulásnak, illetve elnökének Záhorszky Ferencnek. További hasznos tevékenységet kívánunk nekik, és kitartást áldásos munkájukhoz.

Vasas Renáta

Dunamocsiak a történelmi focisikeren

Tudomásunk szerint három helybéli mondhatja el magáról, hogy jelen volt a Groupama Arénában, mikor válogatottunk legyőzte Norvégiát, és ezzel megszerezte a jogot a nyári Európa-bajnokságon való indulásra. Őket irigyelhetjük a felejthetetlen pillanat helyszíni átéléséért: Vörös Szabolcs, Retkes János és Sukola Róbert. Az utóbbiak – ha valaki nem ismerné őket – a víkendház soron háztulajdonosok.

Vörös Szabolcs így mesélte el élményeit:

„János és Robi nagy focirajongók klubszinten is, én elsősorban a magyar válogatottért szorítok. Tíz évig Pesten éltem, akkor nagyon sok meccsre eljutottam, főleg a Puskás Stadionba. Örültem, hogy Jánosék szereztek jegyet, és velük tarthattam. Ők ketten otthonosan mozognak a Groupama Arénában, mivel vérbeli fradisták, akiknek bérletük van, és szinte minden meccsen ott vannak. Optimistán léptünk be a stadionba, de azért a kételyek, félelmek is dolgoztak bennünk. Egyébként vagyunk annyira magyarok és őrültek, hogy a hazai foci hosszú sikertelensége sem tudta elvenni a kedvünket, és minden egyes csalódás után újra tudtunk remélni.

A norvég szektor mellett kaptunk helyet, úgyhogy ki is használtuk az alkalmat egy kis zrikára. Papírzsepi csomagot dobtunk át nekik, s mutogattuk, hogy ezzel törölgessék majd szemüket a vereség után. Mosolyogva elvették, és eltették. Ezeket a skandinávokat nehéz kihozni a sodrukból, meg aztán az oslói vereség után is biztosak voltak a továbbjutásukban. Priskin hamar tett róla, hogy ne így legyen, s mi külön örültünk, hogy éppen egy felvidéki fiú rúgta a gólt. Abba a kapuba rúgta, amely mögött álltunk. Hatalmas volt az eufória, idegenekkel ölelkeztünk, mintha a legjobb barátaink lettek volna. A kételyek kezdtek eloszlani, és szerencsére nem is lett semmi gond. A végén fesztivál hangulatban úszott a stadion, a játékosok odajöttek, s megköszönték a szurkolást. Visszafelé útitársaim már a franciaországi kiruccanást tervezték, ahol remélem sikerül majd újra felhelyezni a magyar labdarúgást a világtérképre."

BORMUSTRA

Az elmúlt év végén sor került az immár hagyományosnak mondható dunamocsi bormustrára, melynek a Kovil pince adott otthont. A helyi 18 borosgazda mellett 10-10 kocsi és süttői termelő is képviseltette magát, akik bormintáit Simonka István és Benefi László értékelte. A borász szakemberek borkészítési és szőlővédelmi tanácsokkal is állották a résztvevőket.

CUKOR, MUCI, FUTURÁS, GACSAL, KÖTYÖLLE, VŐGYI...

- Ragadványnevek Dunamocs közelmúltjából-

A ragadványnévről a nyelvészet azt mondja, hogy azt a faluközösség adja az embernek, családnak, gyakran annak akarata ellenére. Kialakulásának egyik oka, hogy az adott településen sok az azonos nevű ember, a másik ok pedig a csúfolódó hajlam. A megkülönböztető nevekre akkor van szükség, ha már a család- és személynév nem elegendő ahhoz, hogy valakit azonosíthasson a közösség. Ezért elsősorban a leggyakoribb családnevek mellett figyelhető meg ilyen kiegészítés.

A Dunamocson előforduló ragadványneveket mindannyian ismerjük – bár lehet, hogy egyre inkább csak az idősebb és a közép korosztály –, azt viszont kevesen tudják, hogy már évtizedekkel ezelőtt megtörtént ezek tudományos feldolgozása is. Az érdem ***Takácsné Kovács Arankáé****, aki 1974-ben ezt választotta főiskolai szakdolgozata témájaként. Az alábbiakban a kötetnyi munka lényegi összefoglalóját – a konkrét elnevezéseket és magyarázatukat – tárjuk a helyi közönség elé. A munka természetesen a 40 évvel ezelőtti állapotokat tükrözi, de az elnevezések jelentős részét ma is használjuk, vagy legalább ismerjük őket.*

A szerző a következő korabeli adatközlőket nevezi meg: ***Böszörményi István*** 70 éves nyugdíjas, ***Füssi István*** 79 éves nyugdíjas molnár, ***Izsó Ferenc*** 70 éves szövetkezeti nyugdíjas, ***Lajos Ida*** 75 éves háztartásbeli.

A dunamocsi ragadványnevek:

Árvagyám Kis = Kis Sándor. Azért kapta, mivel gyámságot vállalt egy apa nélkül maradt fiú felett.
Árvagyám Antal = Antal Sándor. Gyámságvállalás miatt kapta.
Ács Szalai = Szalai Béla. Foglalkozása után kapta.
Ács Tóth = Tóth Sándor. A kételemű ragadványnév első elemét foglalkozása után kapta.
Ács Vörös = Vörös János. A foglalkozása után kapta.
Asztalos Balla = Balla Zsigmond. Foglalkozása után kapta.
Asztalos Barát = Barát József. A foglalkozása után kapta.
Asztalos Szalai = Szalai József. A foglalkozása után kapta.
Asztalos Takács = Takács András. A foglalkozása után kapta.
Asztalos Tücsök = Tücsök István. A foglalkozása után kapta.
Autós Takács = Takács András. A foglalkozása után kapta.
Bajszos Kele = Kele Sándor. Azért kapta, mert nagy bajuszt viselt.
Bakter Egyeg = Egyeg Ferenc. A foglalkozása után kapta.
Balla Szalai = Szalai Béla. A felesége vezetékneve után kapta.
Bíres Szalai = Szalai Ferenc. Azért kapta, mert béres volt.
Bíró Lajos = Lajos József. Azért kapta, mert ő volt a falu bírója.
B. Nagy Mihály = Nagy Mihály. Eredete ismeretlen.
Bognár Czibor = Czibor István. A foglalkozása után kapta.
Bognár Szalai = Szalai József. A ragadványnevet foglalkozása után kapta.
Bognár Tücsök = Tücsök Árpád. A ragadványnevet foglalkozása után kapta.
Borbély Bogár = Bogár Kálmán. A foglalkozása után kapta.
Borbély Egyeg = Egyeg János. A ragadványnevet foglalkozása után kapta.
Bori Szalai = Szalai József. A felesége keresztneve után kapta.
Bódos Lukács = Lukács István. Azért kapta, mert üzlete volt.
Bunda Bacskor = Bacskor Béla. A ragadványnév eredete ismeretlen.
Cigány Egyeg = Egyeg István. A barna bőre után kapta.
Cigány Bábi = Bábi Béla. A ragadványnevet azért kapta, mert nagyon sokat hazudott.
Cukor Bábi = Bábi József. A ragadványnév eredete ismeretlen.
Czibor Lajos = Lajos József. A felesége vezetékneve után kapta.
Családos Persei = Persei József. A ragadványnevet nagy családja után kapta.
Csintalan Tücsök = Tücsök Mihály. A csintalansága után kapta.
Doktor Kuczman = Kuczman Ferenc. A családnál hosszú ideig lakott a falu orvosa.
Festő Bogár = Bogár Sándor. A szabadidejében képeket fest.
Festő Tücsök = Tücsök András. A foglalkozása után kapta.
Futurás Kele = Kele József. A Futura szövetkezet gyümölcsátvevője volt.
Fülöp Bábi = Bábi Lajos. A ragadványnevet felesége vezetékneve után kapta.
Gacsal Lajos = Lajos Sándor. Felesége vezetékneve után kapta.
Hajós Bábi = Bábi György. A foglalkozása után kapta.
Hajós Bacskor = Bacskor Béla. A foglalkozása után kapta.
Hajós Kele = Kele József. A foglalkozása után kapta.
Hajós Kocsis = Kocsis János. A foglalkozása után kapta.
Hajós Lajos = Lajos József. A foglalkozása után kapta.
Hajós Tóth = Tóth András. A foglalkozása után kapta.
Hajós Zámbó = Zámbó József. A ragadványnevet foglalkozása után kapta.
Halász Bábi = Bábi György. A ragadványnevet foglalkozása után kapta.
Halász Zajos = Zajos József. A foglalkozása után kapta.
Harangozó Kuczman = Kuczman János. Ő töltötte be a harangozó szerepét.
Harangozó Tóth = Tóth András. A foglalkozása után kapta.
Harangozó Tücsök = Tücsök János. A

templomban ő harangozott.
Harapós Kuczman = Kuczmann János. A ragadványnevet rossz természete után kapta.
Hentes Czibor = Czibor István. A ragadványnevet foglalkozása után kapta.
Hunyori Bellabás = Bellabás János. A szemével mindig hunyorgott.
Idus Lajos Gyula = Lajos Gyula. A család nőtagjai nemzedékről nemzedékre az Ida női nevet viselték.
Ilon Szalai = Szalai József. A ragadványnevet felesége keresztneve után kapta.
Kangel Balla = Balla János. Eredete ismeretlen.
Kapás Lajos = Lajos József. Azért kapta, mert kapálni járt napszámba.
Katus Kele = Katus József. Felesége vezetékneve után kapta ragadványnevét.
Katus Szalai = Szalai András. Ragadványnevét felesége neve után kapta.
Kádár Bacskor = Bacskor József. Ragadványnevét foglalkozása után kapta.
Kádár Barát = Barát János. A foglalkozása után kapta.
Keró Jakab = Jakab János. Ragadványnevének eredete ismeretlen.
Kis Bábi = Bábi Ferenc. Ragadványnevét kis termete után kapta.
Kis Lajos Gyula = Lajos Gyula. Ragadványnevét alacsony termete után kapta.
Kocsmáros Kele = Kele József. A foglalkozása után kapta.
Kocsmáros Tóth = Tóth József. A foglalkozása után kapta.
Kofa Kis = Kis András. Ragadványnevét nagy szája után kapta.
Kollár Antal = Antal József. Ragadványnevét felesége neve után kapta.
Kovács Czibor = Czibor Gyula. Ragadványnevét felesége vezetékneve után kapta.
Kovács Vörös = Vörös János. Ragadványnevét foglalkozása után kapta.
Kötyölle Lajos = Lajos József. A szavajárása volt: anyja, hozd a kötyöllémet!
Kőfaragó Jókai = Jókai Mór. Ragadványnevét foglalkozása után kapta.
Kőműves Bacskor = Bacskor András. Ragadványnevét foglalkozása után kapta.
Kőműves Egyeg = Egyeg József. A foglalkozása után kapta.
Kőműves Lajos = Lajos András. A foglalkozása után kapta.
Kőműves Margit = Margit János. A foglalkozása után kapta.
Kőműves Nagy = Nagy József. A foglalkozása után kapta.
Kőműves Szalai = Szalai János. A foglalkozása után kapta.
Közi Antal = Antal Etus. Azért kapta, mert a közben lakott.
Közi Bellabás = Bellabás János. Lakhelye után kapta.
Közi Szalai = Szalai András. Lakhelye után kapta.
Lakatos Tücsök = Tücsök Sándor. Lakhelye után kapta.
Madari Sánta = Sánta János. Azért kapta, mert Madarról származott.
Malmos Bábi = Bábi János. Malma volt a faluban.
Márton Bábi = Bábi Márton. Ragadványnevét sok fia után kapta.
Méhész Persei = Persei Lajos. Ragadványnevét méhei után kapta.
Mérges Jakab = Jakab Gyula. Azért kapta, mert nagy mérgű volt.
Molnár Balla = Balla István. A foglalkozása után kapta.
Molnár Egyeg = Egyeg Kálmán. A foglalkozása után kapta.
Molnár Kocsis = Kocsis József. A foglalkozása után kapta.
Molnár Kovács = Kovács József. A foglalkozása után kapta.
Molnár Lajos = Lajos Mihály. A foglalkozása után kapta.
Molnár Margit = Margit János. A foglalkozása után kapta.
Molnár Sánta = Sánta János. A foglalkozása után kapta.
Molnár Szabó = Szabó József. A foglalkozása után kapta.
Muci Kele = Kele József. A fösvénysége után kapta.
Nádazó Egyeg = Egyeg János. A foglalkozása után kapta.
Nagy Lajos Gyula = Lajos Gyula. Ragadványnevét termete után kapta.
Nagy Lukács = Lukács József. Ragadványnevét termete után kapta.
Nagy Szalai = Szalai Ferenc. Ragadványnevét termete után kapta.
Nagy Vári = Vári József. Ragadványnevét termete után kapta.
Nagyszemű Szabó = Szabó József. Ragadványnevét nagy szemei után kapta.
Otelló Szalai = Szalai József. Azért kapta, mert szőlőjében főleg otellót termesztett.
Öreg Bábi = Bábi József. Ragadványnevét magas kora után kapta.
Pali Kovács = Kovács József. Édesapja keresztneve után kapta.
Pap Egyeg = Egyeg József. Felesége vezetékneve után kapta.
Parti Antal = Antal József. Azért kapta, mert parton lakott.
Parti Bábi = Bábi Sándor. Azért kapta, mert parton lakott.
Parti Egyeg = Egyeg Ferenc. Azért kapta, mert parton lakott.
Parti Lajos András = Lajos András. Azért kapta, mert parton lakott.
Pék Bogár = Bogár Ernő. A foglalkozása után kapta.
Pénztáros Katus = Katus Géza. A gazdaközösségben betöltött tisztsége után kapta.
Pintér Bacskor = Bacskor József. A foglalkozása után kapta.
Pintér Kocsis = Kocsis József. A foglalkozása után kapta.
Pintér Tücsök = Tücsök József. A foglalkozása után kapta.
Pityke Szalai = Szalai András. Ragadványnevének eredete ismeretlen.
Pípás Tücsök = Tücsök József. Azért kapta, mert a pipa állandóan a szájában lógott.
Pléh Szabó = Szabó Sándor. Mindig régi motorokkal eszközködött.
Rancsó Lajos = Lajos János. Felesége vezetékneve után kapta.
Révész Máté = Máté Gergely. Ragadványnevét foglalkozása után kapta.
Révész Szalai = Szalai Sándor. A foglalkozása után kapta.
Rozi Kele = Kele József. Felesége keresztneve után kapta.
Sánta Bacskor = Bacskor József. Testi hibája után kapta.
Sárga lovas Tücsök = Tücsök József. Ragadványnevét lovai után kapta.
Suszter Kovács = Kovács István. A foglalkozása után kapta.
Suszter Patkány = Patkány András. A foglalkozása után kapta.
Süske Miska = Zajos Mihály. Ragadványnevének eredete ismeretlen.
Szabó Bacskor = Bacskor József. Ragadványnevét foglalkozása után kapta.
Szántó Kele = Kele János. A foglalkozása után kapta.
Szélső Katus = Katus János. Azért kapta, mert a falu legszélső házában lakott.
Szódás Nagy = Nagy Sándor. A foglalkozása után kapta.
Szűcs Mocskos = Mocskos Lajos. A foglalkozása után kapta.
Takács Szabó = Szabó József. A foglalkozása után kapta.
Tar Lajos = Lajos Mihály. Kopaszsága után kapta.
Tera Lajos = Lajos János. Felesége keresztneve után kapta.
Tóparti Persei = Persei Mihály. Lakhelye után kapta.
Útkaparó Bacskor = Bacskor Lajos. A foglalkozása után kapta.
Útkaparó Szalai = Szalai Béla. A foglalkozása után kapta.
Vadőr Szalai = Szalai József. A foglalkozása után kapta.
Vak Jakab = Jakab Gyula. Ragadványnevét testi hibája után kapta.
Vári Szalai = Szalai Sándor. Ragadványnevét felesége vezetékneve után kapta.
Vontatós Tücsök = Tücsök József. A foglalkozása után kapta.
Vőgyi Szalai = Szalai József. Ragadványnevét lakhelye után kapta.
Zsidó Bellabás = Bellabás József. Ragadványnevét ravaszsága után kapta.

Fejezetek a dunamocsi foci történetéből

4. rész

A hetvenes évek

1968-ban a DFC kivívta a járási első osztályba jutást, s a hetvenes években végig ebben az osztályban vitézkedett. 1970-ben a csapat a magasabb osztályhoz jobban illő pályát, méltóbb körülményeket kapott. Az új öltöző 1974-re készült el szövetkezeti támogatással, illetve a klubtagok aktív bekapcsolódásával, ún. Z-akció keretében. A játékosok vasárnap délelőttönként az öltözőt építették, délután meccset játszottak. A brigádmunka egyébként is nagyon jellemző volt abban az időszakban, elsősorban azért, mert a szövetkezet az időnkénti munkaaktivitás fejében támogatta a csapatot. Természetesen a szövetkezet nem volt erre rászorulva, s a játékosoknak sem kellett megszakadnia, de a korabeli „szocialista erkölcsöknek" megfelelően ilyen feltételek mellett tartották indokolhatónak a támogatást. Hol barackot szedtek, hol lekaszált füvet gyűjtöttek az utak mellett, hol szalmabálákat raktak, a pálya körüli brigádok pedig rendszeresen ismétlődtek.

Mocsi Ernő, Pisti Sándor, Szegi András, Lajos Ede, Bábi Zoltán, Podmanický Milan, Bábi Vilmos, Mogyorósi Gábor, Szuri László, Chudý Mihály, Tallósi Zoltán, Klucsár László, Tóth Zoltán, Mogyorósi Kálmán, Kovács Béla.

A pálya talajára bizony nagyon ráfért az időnkénti tatarozás, termőföld hordás, mivel öntözés hiányában az átadás után rohamléptekben vált egyre rosszabbá a minősége. A silány homokon képtelen volt igazán megerősödni a fű, s a talajt a méterenként kikandikáló fűcsomók, buckák, kopár foltok jellemezték, sőt a Duna felőli kapu közelében valóságos homoksivatag húzódott, úgy 60 négyzetméternyi területen. Itt bokáig lehetett süllyedni a mély homokban, s a támadásoknak rendszeres zsákutcájává vált. A mocsiak, hazai terep lévén megtanultak a sivatagot kikerülve focizni, és az alattomos buckákhoz is alkalmazkodtak, de az ellenfelek bosszúsan mondogatták, hogy a mocsi homokban nem lehet győzni. Mocsról nem is vittek el gyakran pontot a vendégek, amiről nemcsak a valóban erős csapatunk, de a járás legrosszabb pályája is gondoskodott. Labda alá rakott homokkupac tetejéről például mi tudtunk a legjobban szabadrúgást lőni.

A szövetkezet csapata, amely az első csapattal mérkőzött a hetvenes években. A szövetkezet játékosai buldózerrel vonultak ki a pályára.

Az 1970-es évek első felének alapcsapatát a következők adták: Lajos Ede, Szendi János, Pisti Sándor, Mocskos Tibor, Bábi Vilmos, Podmanický Milan, Szuri László, Tallósi Zoltán, Chudý Mihály, Klucsár László, Rácz Ferenc, Vasas Tibor, Vörös János, Mogyorósi Kálmán.

1975 táján zajlott le egy nagyobb arányú őrségváltás, amikor a hatvanas évek nagyjainak többsége befejezte pályafutását, s helyükre nagyobb számban kerültek az újak. Az őrségváltás után, a nyolcvanas évek elejéig a következők léptek pályára leggyakrabban: Komáromi József, Tóth Géza, Nagy Gábor, Szegi András, Jókai Tibor, Kovács Béla, Antos Ferenc, Mogyorósi Gábor, Mogyorósi Kálmán, Horváth Tibor (szalkai), G. Lajos Sándor, V. Szalai József, Farkas László, Szabó László, Vörös Benő, Sátek András, Bábi Zoltán.

A szóban forgó évtizedben több edző is megfordult a csapat háza táján. Lajos Ede, miután hazajött Komáromból, pályafutása végéig játékosedzőként tevékenykedett, majd Szenczi Zoltán vette át az irányítást, őt a szalkai Horváth Tibor követte, végül az aranyosi Horváth Tibor vezette át a nyolcvanas évekbe a csapatot. Hetente két

edzést tartottak, átlagosan 10-12 játékos részvételével, különösen pénteken jelentek meg sokan. A téli alapozás a tornateremben illetve futóedzésekkel zajlott, majd tavasztól a pályán, időnként az alkalmilag felszerelt lámpák fénye mellett tréningeztek. Máig emlékezetesek a téli futóedzések, mikor Szenczi Zoltán biciklin követte a társaságot a csárda és a kanális között, később szalkai Horváth Tibor elöl futott, s nem volt könnyű bírni az általa diktált iramot. A csapatszellemet jól jellemezték azok az esetek, mikor vasárnap délelőtt a többiek elmentek karalábét szedni csapattársuknak, hogy az a meccsre el tudjon jönni.

Tücsök Géza, Bábi Zoltán, Balogh István, Antos Ferenc, Mogyorósi Gábor, Klucsár László, Takács Ferenc, Virág József, Szegi András, Mogyorósi Kálmán, Hajtman József, Lajos Sándor, Kovács Béla, Nagy Gábor, Tóth Géza.

Utánpótlás gondok fel sem merültek abban az időben, hiszen a gyereklétszám nagy volt, s a fiúk a focilabdával nőttek fel. A labdakergetés nemcsak a pályán folyt, hanem az utcákon is, és a falu szinte minden térsége külön gyerekcsapattal rendelkezett. A gyerekek, kamaszok felnéztek a nagycsapat focistáira, de a felnőttek között is népszerűek voltak a faluban. A fiatalok igyekeztek a játékosok közelébe férkőzni, aminek legjobb módja a labdaszedői szerep elvállalása volt. A hatvanas években nagyon jellemző volt, hogy a focisták saját labdaszedővel rendelkeztek, s a hetvenes évek játékosai közül sokan így kezdték a pályafutásukat. A labdaszedőség egy különleges pozíció volt, ami nem csak a kirúgott labdák összeszedését jelentette, hanem vitte a játékos táskáját, szerelését, pucolta a cipőjét, segített a pálya meszelésében, s mikor meccs után a játékosok sörre mentek a Bodegába, hazavitték a szerelésüket. A gyerekek megtiszteltetésnek érezték, ha valakinek a labdaszedői lehettek, büszkék voltak rá, s úgy érezték, a játékosra hulló dicsfényből valami nekik is jut. Pisti Sándornak például Vörös Benő, Szendi Jánosnak Tóth Géza volt a labdaszedője.

Nemcsak a nagycsapatban, de a „dorast"-ban is keményen meg kellett vívni a csapatbeli helyért. A nagycsapat és a dorast között rendszeresen rendeztek meccseket, s nem egyszer előfordult, hogy az ifik hagyták el győztesen a pályát. A hetvenes évek elején a következő összeállításban például kétszer megverték a nagycsapatot: Kovács Béla – Jókai Tibor, Molnár Sándor, Rusznyák Ernő, Tóth Sándor – Vörös Géza, Hollósi Sándor, Szegi András – Nagy Gábor, Papp Ernő, Cédula András.

A kínálatból fakadóan tehetségből is sok volt, egyet közülük név szerint is kiemelünk. Tóth Géza, közismert becenevén Csusza, a hetvenes évek második felének talán legtehetségesebbje volt. Párkányban járt iskolába, villanyszerelőnek tanult ki, s játszott a párkányi ifi csapatban is. Nagyon ügyes, rendkívül tehetséges középpályás volt, aki remekül cselezett és osztogatott. A naszvadi oroszlánbarlangban például 1:0-ra nyertünk a vezérletével, legjobb játékosuknak kétszer is köténytt adott, aki dührohamot kapott miatta. Sokan mondják, a tehetsége alapján jóval nagyobb karriert is befuthatott volna.

Emlékezetes mérkőzésekből nem volt hiány a korszakban. 1973-ban három egymás utáni hazai meccsen 15:2-es gólarányt produkáltunk Imely, Dulovce és Izsa ellen (5:0, 5:0, 5:2).

Az aranyosi „aranycsapatot" – amelytől nem egyszer zakóval távoztunk – 1978-ban sikerült legyőzni idegenben 1:0-ra, Szegi András 20. percben szerzett góljával. A bekapott gól után annyira támadtak a hazaiak, hogy védelmünk irányítójának, a középhátvéd Szendi Jánosnak elfáradt a lába a rengeteg kirúgástól. A későbbi mocsi sikeredző, az odavalósi

Brigád a hetvenes évek végén. Szegi András, Vörös Emil, Chudý Mihály, Antos Ferenc, Sátek András, Szenci Zoltán, Virág József, Klucsár László, Egyeg András, Bábi Zoltán.

Szendi János, Jókai Tibor, Nagy Gábor, Bábi Vilmos, Pisti Sándor, Szuri László, Chudý Mihály, Tallósi Zoltán, Mogyorósi Kálmán, Klucsár László, Lajos Ede.

Horváth Tibor ezután jött hozzánk játékos edzőnek.

Keszegfalun az ottani búcsún győztünk 3:0-ra. Az utolsó gólt Szendi János lőtte „vízilabda” rúgásból. A 16-os táján a nagy zápor miatt tócsában állt a víz, s a víz felszínén úszó labdát elrúgta a kifutó kapus fölött.

Egy időszakban szakállas csapatnak nevezték a gárdát, mert tagjai megfogadták, hogy aki nem növeszt bajuszt, vagy szakállt, az mindenkinek fizet a kocsmában. Csak Nagy Gábor állt ellen a nyomásnak, a többiek az egész tavaszi szezont így játszották végig.

6. GÚTAI VÍZKERESZT MARATON

300 résztvevővel rendezték meg 2016. január 3-án Gútán, -4 fokos szeles időben a versenyt. A teljes maratoni távot 106 versenyző választotta. Én 141. alkalommal értem célba a 42 kilométeren, amit rekordként tartanak számon nemzetközi szinten is.

A műholdas kapcsolattal rendelkező órám szerint a gútai versenyen összesen 46456- ot léptem, elfogyasztottam 4747 kalóriát a 3 óra 56 perces, 5:34-es tempójú folyamatos futás alatt. Aki futott, vagy gyalogolt már a dunamocsi Kék Duna futáson az tudja, hogy ez egy komoly, gyors tempó. Ha egészségem engedi, idén komoly év áll előttem, rengeteg maratoni versenyen várnak, négy országban.

Ilyenkor a téli felkészülés zajlik a futóknál ugyanúgy, mint a futballistáknál is. A lényeg a minél nagyobb állóképesség, az „alapok” megszerzése. Minél többet kell mozogni, akár gyalogolni, akár futni. Meg kell tanítanunk a szervezetünket arra, hogy a test a zsírokat égesse el, ne pedig a szervezetben lévő cukor üzemanyagot. A cukor kell az agynak, a belső szerveknek, és ha az kifogy, akkor jön a jól ismert „nem bírok” fáradtság. Megállunk, nem bírjuk tovább, megint nekiindulunk, aztán kezdődik elölről. Nos, aki jól alapozik, annál nincs ez a fáradtság!

Megvan a módja, hogyan vegyük rá és tanítsuk meg szervezetünket, hogy a zsírokat égesse. Általánosságban elmondható, hogy ez mindenkinél egy lassúbb tempó, mint amivel szeret edzeni, sportolni. A helyes tempót és terhelést a pulzus mutatja, ami mérhető. A megfelelő pulzus kezdőknél percenként115-135 között van. Ez az optimális zsírégető terhelés. De ha valaki pontos számot szeretne tudni személyre szabva, nyugodtan szóljon, szívesen segítek meghatározni a helyes edzési iramot. A legfontosabb addig is, hogy mozogjunk, naponta sportoljunk, vagy legalább heti háromszor fél órát.

Kele Géza

SZALAI KRISTÓF SZÉP HELYEZÉSE A JÁRÁSI VERSENYEN

A szerelés, barkácsolás, technika iránti vonzalom már gyermekkorban megmutatkozik. Ha a család és az iskola az érdeklődést támogatja, akkor megnő az esélye, hogy a vonzalomból hivatás, életpálya váljon. Szalai Kristófra illenek ezek a megállapítások, hiszen a nagypapa házi műhelyének időnkénti meglátogatása, az apukával való hajókészítés, barkácsolgatás után az elmúlt két évben arra is lehetősége nyílt, hogy a dunamocsi alapiskolát képviselje a komáromi hajógyári középiskola versenyén, a technikai olimpiászon.

Az évente megrendezett versenyen a járás alapiskoláinak legjobbjai vesznek részt, így Kristóf kategóriájában 16 diák mérte össze erejét, akik mindannyian az alapiskolai háziverseny megnyerésével vívták ki a jogot az indulásra. Komáromban, az első körben elméleti kérdéseket tartalmazó feladatlapot töltöttek ki, majd következett a barkácsolás. A tavalyi gyakorlati feladat űrsikló készítése volt a rendelkezésre álló szerszámokkal és anyagokból a megadott tervrajz alapján. Vágás közben sajnos eltört az űrhajó egyik szárnya, így hiába írta meg az elméletet maximum pontszámra, végül a 6. helyen végzett.

Már ez is dicséretes teljesítmény volt, amit idén egy helyet előrelépve sikerült túlszárnyalnia. A feladat szerint derékszöget kellett készítenie fából a képen látható tervrajz alapján, reszelő, ráspoly, csapozó fűrész, kalapács és véső

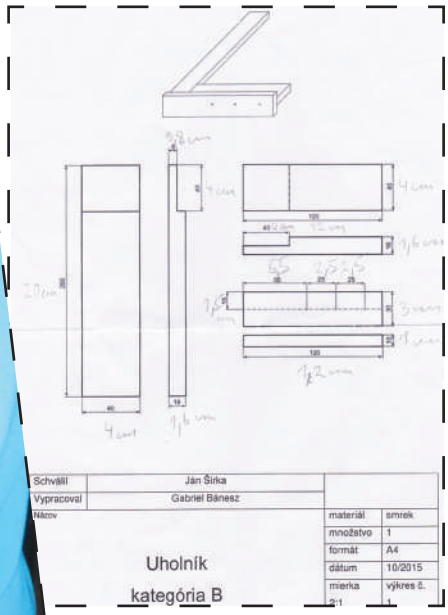

használatával. Egy hiba csúszott csak a számításba, a peremdeszka illesztését nem pontosan a tervrajznak megfelelően végezte el.

Kristófnak gratulálunk, akire szülei mellett a felkészítő pedagógus, Bábi Tibor tanító bácsi is büszke lehet.

CÉLOK, TERVEK, EREDMÉNYEK

Orosz Örs nem Dunamocson él, ezért ritkán látjuk, ennek ellenére nem tévesztettük őt szem elől. Hol fesztiválokkal, hol tudományos munkákkal, helytörténeti kutatással, régi relikviák megmentésével, hol politikai tevékenységével kapcsolatban bukkan fel a neve. Tegyük hozzá: ragaszkodása nem csökkent szülőfaluja iránt, s ahol teheti, öregbíti Dunamocs hírnevét. Mostanában főleg két vállalása miatt figyelünk rá: egyrészt a parlamenti választáson való indulása okán, másrészt a készülő helytörténeti könyv miatt, melyre régóta várnak községünkben.

Tavaly júniusban neked ítélték a Lőrincz Csaba díjat, amely tudósok, írók, újságírók, szakértők kiemelkedő külpolitikai, nemzetpolitikai tevékenységét jutalmazza. A Kuratórium indoklása szerint azért esett rád a választás, mert így kívánják méltányolni azt az ígéretes tudományos és közéleti pályát, amelyet eddigi tevékenységed mutat. Mit is takar ez a megfogalmazás?

A díjátadón a méltatók, köztük Németh Zsolt, az Országgyűlés külügyi bizottságának elnöke és Bárdos Gyula a Csemadok országos elnöke elsősorban az eddigi szakmai munkámat méltatták, kitérve a vizuális nyelvhasználatra és azokra az identitáskutatásokra, melyeket a Károly Egyetem égisze alatt még diákkoromban végeztem. Szó esett a Diákhálózatról, a Fórum Intézetről, a Gombaszögi Nyári Táborról, és a Szlovákiai Magyarok Kerekasztaláról, tehát azokról a szervezetekről, ahol jelenleg, vagy a múltban dolgoztam. Az imént felsoroltak egytől-egyig tömegszervezetek, és tulajdonképpen a nekem ítélt díj is, úgy vélem egy jól elvégzett csapatmunkát honorál. Szinte minden, amihez életem során nekifogtam, egy jó csapatot igényelt, és szerencsére a környezetemben megtaláltam azokat az embereket, akikkel sikeresen tudtam együtt dolgozni.

Számos szervezetet említettél, de a lista még így sem teljes. Mi mindennel foglalkoztál 2015-ben, mi a munkád, érdeklődésed, milyen tevékenységek alapján ismernek téged az emberek a Felvidéken?

Az elmúlt nyolc év legfőbb kihívása számomra a Gombaszögi Nyári Tábor szervezése volt. Társaimmal sikerült feléleszteni a művelődési táborok hagyományát, és egy széles társadalmi rétegeket megszólító, szórakoztató rendezvényt a köztudatba ültetnünk. 2015-ben már 2000 sátorozó táborlakó jött el a rendezvényre, melynek összlátogatottsága meghaladta a 10 000 főt. Szervezési szempontból azonban a krasznahorkai kemping, ahol a tábor utóbbi 11 évét töltötte, már nem volt alkalmas egy ekkora rendezvény befogadására, így az elmúlt hónapokban a tábornak új helyszínt kellett keresnünk. Megragadva a kínálkozó lehetőséget, sikerült magát a tábor bölcsőjét, a gombaszögi völgyben elterülő kempinget megvásárolnunk. A szervezőcsapattal az elkövetkező fél évben folyamatosan azon dolgozunk majd, hogy a helyszín már idén nyárra lakhatóvá váljon, s kényelmes otthona legyen a táborozóknak. Hozzátenném, a kemping csodálatos fekvése szép számban rejt még eddig kiaknázatlan lehetőségeket.

Gombaszög szervezése ugyan kitölti az egész évet, az általa megszerzett tudást és tapasztalatot további rendezvények szervezésében kamatoztatjuk. A helyi borokat felvonultató Bátorkeszi Borfesztivál két napján tavaly 10 000 látogató fordult meg, nagy részük Magyarországról érkezett, akik reményeink szerint hírét viszik majd a (Fel)vidék ízeinek, borainak és tájainak. További nagyszabású rendezvényeket bonyolítottunk szervezőtársaimmal Ipolynyéken, Nagymegyeren, Komáromban, de a nagy sikerű Dunamocsi Burcsákfesztivál szervezéséből is igyekeztünk kivenni részünket.

Egyik-másik rendezvényünknek mérhető gazdaságélénkítő szerepe van. Úgy vélem ezzel tudjuk igazán segíteni a Felvidék fejlődését, színvonalas rendezvények által erősödik a turizmus, így segítve a magyarság megélhetését és megmaradását. Mindebben egy felkészült, lelkes és fiatalos csapat van a segítségemre, akikkel a fiatalok megszólítása a célunk. Hangoztatjuk, hogy kitartó munkával és elkötelezett szívvel tehetünk közösségünkért és szülőhelyünkért, s hogy a közügyekben való aktív részvétel nem ördögtől való dolog, hanem igenis a kötelességünk, valamint megmaradásunk, családunk jövőjének záloga. Jó látni, hogy ez a gondolat egyre több megértő fülre talál, s a felvidéki fiatalság érdeklődő és tettvággyal teli.

A pörgős szervezői munka mellett időről időre az íróasztal mellé is le tudok ülni, ahol egy másik oldalról közelíthetem

meg Dél-Szlovákia kérdéseit. 2015-ben főként helytörténeti kutatással és az egyre visszaszoruló nyelvhasználati jogok kérdéskörével foglalkoztam, kiállítás megnyitókat, előadásokat tartottam. Nagy eredménynek és sikernek tartom, hogy 2015-ben sikerült felújítatnunk és újraszentelnünk a dunamocsi lengyel menekültek történelmi zászlóját is. Emellett elérhető közelségbe került a Dunamocs helytörténetét feldolgozó kiadvány megjelentetése.

Hamarosan a parlamenti választásokon szavazhatunk rád, mivel az MKP listáján indulsz, méghozzá az előkelő 9. helyen. Miért tartod fontosnak a politikában való részvételt? Milyen elképzeléseid, terveid vannak a szlovákiai magyarok jövőjét illetően?

Véleményem szerint a civil aktivizmus számtalan lehetőséget rejt, és társadalmunknak egyre inkább tudatosítania kéne ezt, mert a mi problémáink megoldásában eléggé magunkra vagyunk hagyva. Ugyanakkor azon túl, hogy a civil szervezeteknek hatalmas felelősségük van közös jövőnk alakításában, megvannak ennek a formának is a maga korlátai. Az a civilszervezeti háttérrel rendelkező csapat, amellyel elindultunk, éppen ezeket a korlátokat kívánja lebontani. Véleményem szerint kell, hogy a jövő magyar politikusai az égető kérdésekről ne csupán hangzatos mondatokat pufogtassanak, de valóban cselekedjenek is, tudjanak egy-egy problémával több oldalról és ötletesen – de legfőképpen hatékonyan megbirkózni. Nincs már vesztegetni való időnk, a magyarság aszszimilációja nagyon gyors, nyelvi jogaink és életterünk szűkül, holott egy demokratikus országhoz illően növekedniük kellene. Nyelvhasználati jogaink például sokkal kiterjedtebbek voltak a Masaryk-érában! A magyarságnak fel kell vennie a kesztyűt, és közösen egyre tágítani a szülőföldön való megmaradásunk, békés életünk feltételeit.

Különösen fontosnak tartom, hogy az évtizedek óta tapasztalható dél-szlovákiai gazdasági leépülést sikerüljön megállítani, hogy fiataljaink itthon is boldogulni tudjanak, ne csak a külföldön való munka legyen kifizetődő. Ezért dolgoztam civilként, és ezért dolgoznék akkor is, ha elnyerném a választók bizalmát. Üdvösnek tartom, hogy az MKP az idei listaállítással demonstrálta nyitottságát, hogy képes és hajlandó teret adni a más véleménynek, ezért indul a listán a mi csapatunk, a négyfős, civilekből álló Fiatal Függetlenek is (9, 19, 29, 69).

Végül a készülő helytörténeti munka kapcsán kérdezlek. Sokan örülnénk neki, ha a művet belátható időn belül kézbe vehetnénk.

A készülő mű tulajdonképpen Dunamocs képes krónikája lesz, ami a faluban gyűjtött fotók tükrében mutatja be községünk múltját a 19. század végétől a hetvenes-nyolcvanas évekig. Elsősorban társadalom- és mentalitástörténeti szempontból dolgoztunk, s a fejezeteket annak alapján határoztuk meg, amilyen témákat a több ezer összegyűjtött fotó kínált. A több tucat fejezet között így ott lesz a régi gazdavilág, a szövetkezet, a szőlő-és borkultúra, a színjátszás, vendéglátás, vagy akár a vadászat, vasárnapi séták, lagzik, leventék dunamocsi története, múltja is. A munka alapját a gyerekkorom óta gyűjtött fényképek, dokumentumok, relikviák képezték, melyek számát Rácz Kálmán hatalmas munkával, és a dunamocsiak szíves segítségével megtöbbszörözte. Szintén Kami az, aki a fejezeteket kitalálta, a szövegeket és a képekhez való magyarázatokat megírta. A képeket digitalizáltuk, a fejezeteket beosztottuk, de a könyv szerkesztésével, tördelésével még így is nagy munka áll előttünk. Tudom, hogy sokan várják vissza a kölcsönkért családi fényképeket, a késés legfőbb oka a szabadidő hiánya volt, ami miatt elnézést kérek minden érintettől. Néhány család anyagát magam kézbesítettem már a tulajdonosnak, a többieknek is igyekszünk minél hamarabb visszaszolgáltatni. A szerkesztés munkáját az is nehezítette, hogy a megbízott tördelő-grafikus hosszabb időre Kínába utazott. Mivel az általa okozott galiba már megoldódott, bízom benne, hogy amiként Szent István és az államalapítás ünnepét 2015-ben a zászlószenteléssel sikerült maradandóvá tenni, úgy idén a könyvkiadást ünnepelhetjük majd ezen a jeles napon.

Szülőföldünk értékei

1. rész

BARÓTI SZABÓ DÁVID SÍREMLÉKE VIRTEN

Bejárjuk, megcsodáljuk az idegen tájakat, hosszú utazásokat teszünk távoli vidékekre, közben pedig közömbösen haladunk el szülőföldünk szépségei, kincsei mellett. Talán azért is van mindez, mert bár közel vannak, mégsem ismerjük őket eléggé. Útjára indítjuk hát ezt a sorozatot, melyben környékünk értékeire hívjuk fel a figyelmet. Olvasás közben talán egy kellemes, vasárnapi kirándulásra is megszületik az elhatározás.

A virti temetőben először a nyolcvanas évek elején jártam, mikor Böszörményi tanító néni egy rendhagyó magyar óra keretében vitte el osztályát a jeles 18. századi költő sírjához. Utána néhány évvel sajnos újra megjelent ott az 1985-ben végzett osztály. Bárcsak ne kellett volna menni, mivel kedves osztálytársunkat, a tragikus balesetben elhunyt Cservenák Mártit kísértük utolsó útjára.

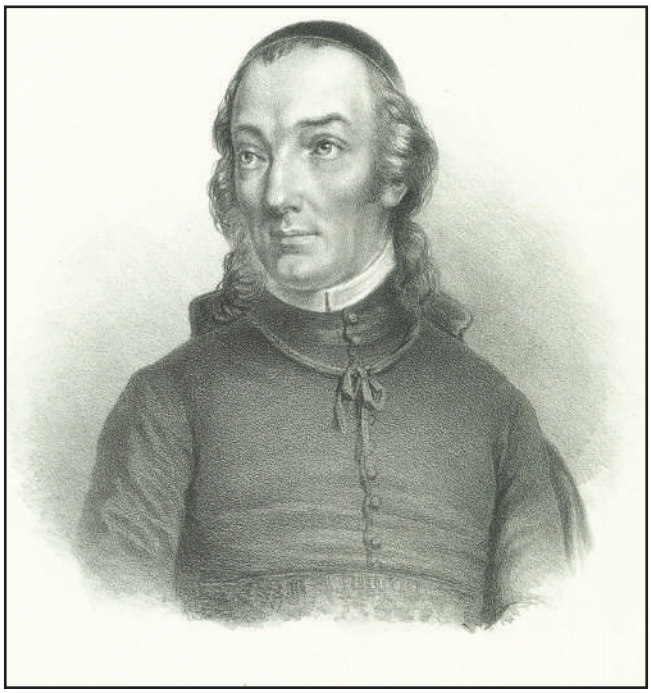

Már az első látogatás során megfogott az ódon temető hangulata, és a Virt mellett elterülő táj. Érdemes oda letérni, mert teljesen más képet mutat a vidék, mint a falun áthaladó főútról. A temető egy dombon terül el szép kilátással, alatta a Zsitva vize csillog. Nagyon sok minden megváltozott itt Baróti Szabó Dávid kora óta, a látvány alapján mégis el tudjuk képzelni, mit látott a költő 1785-ben, mikor a Virt című költeményében a következő sorokat papírra vetette:

Sem falu Virt, sem város, hanem csak négy vagy öt házból,
Szép csínnal készült nemes ülés. Azzal azonban
Fel nem tesz falu, sem város. Levegőre Komárom-
Vármegye nem könnyen állít hozzája hasonlót.
Dombon ül, nagy messze kilát, nagy messze kilátszik,
Zöld pázsit nevet háta megett és búzakalásszal
Gazdag határ, jobb karja felől Izsa, s Kurtakeszi épült,
Bal részén Radvány, Mocs, Karva kiterjed előtte
A leghalasb nagy Zsitva s Dunát ábrázol. Amottan
Szép eleven sátort ereget s hang-szózatot hétszer
Visszaverő ligetet tegzes Diána, s övedzi
Mind a két folyomány tág-öblű partjait. Almás
E nevezett vizeken mindjárt túl-fekszik. Ezek közt
Elfut egész Patig a sík rét: itt rendre legelnek
Külön a juhnyáj, ménes, göböly, gulya. Már mit
Szóljak az hév vízről, az különféle vadakról
S más hasznos szépségekről? Nézd ott öreg hálók
Vettetnek: nagy terhes hajók eregelnek amottan:
Itt a gyors ladikok játékokat úznek az habbal,
Ott a puska ropog, s a nyúlra, madárra halált szór:
Itt a kékellő völgyek lelapulnak, emitten
A dombok magokat gyengén emelítik. Ha bú, gond,
Vagy másféle betegség bánt, jer Virtre, felépülsz.

De mit is keresett Virten a költő, aki Kazinczy, Batsányi munkatársa, barátja volt, miért ott van eltemetve, hiszen a székelyföldi Baróton született, s irodalmi, nyelvészeti munkálkodása is más településekhez kötötték. A választ a virti földbirtokos Pyber család háza táján kell keresni, mert ha Pyber Benedek nincs, akkor a költő soha nem kerül ide.

Kapcsolatuk bemutatása előtt ejtsünk néhány szót Virt korabeli állapotáról és az említett családról! A település nagyon sokáig, mint puszta létezett, csupán néhány ház állt itt. A fejlődés útjára a 18. század elején lépett, amikor a Pyber család itt alakította ki családi fészkét, egy kicsi, de mutatós kastélyt – más néven úrilakot, kúriát – építettek a Zsitva közelében. A kastély ma is áll, de többször átépítve és méltatlan állapotban, sőt megközelíteni sem nagyon lehet a bezárt kapuja miatt. Pyberék példáját hamarosan több nemesi család követte, s a környéken földbirtokkal rendelkező családok hozzájuk hasonlóan úrilakokat építettek a szép fekvésű településen. Közülük csak a Pyber kúria maradt fenn. Virt fejlődése ennek köszönhetően hasonló irányt vett, mint a közeli Karváé, vagyis a nemesek és kastélyok falujává vált, melyek uradalmi birtokait a betelepült néhány száz, többnyire katolikus vallású helyi lakos művelte. A 19. század első felében már közel 300-an lakták, a Pyber, Nedeczky, Gyulay, Balogh, Marton családok alkalmazásában. A nemesi famíliák számos tagja, Barótihoz hasonlóan szintén a helyi temetőben nyugszik, sírjaik megkeresése szintén szórakoztató kedvtelés lehet!

Baróti egy rövid ideig, 1773-tól 1777-ig, mint tanár működött a komáromi gimnáziumban. Itt kötött barátságot egyik tanítványának családjával, a közeli Virten lakó Pyberékkel. A család többször meghívta őt kúriájába vendégségbe, s otthonukban a szünidők alatt több hétre is pihenőhelyre talált. A páratlanul szíves úri család csakhamar egészen magá-

Mellszobra Marcelházán.

hoz vonzotta a költőt, akinek viszont 1777-ben el kellett hagynia Komáromot, mivel a gimnáziumot a Benedek-rend, kapta meg, s így ott egy jezsuita papnak nem lehetett maradása. Hosszú időre el kellett hagynia tehát a virti szeretett kört, de nem véglegesen. Hatvan éves korában, 1799-ben, jól megérdemelt nyugalomba ment, elvonult a szeretett Pyber családhoz Virtre, ahol eddig is minden nyáron szíves otthonra talált.

Életének utolsó húsz évét töltötte egykori tanítványa, Pyber Benedek otthonában, csöndes boldogságban. Fárasztó munkától, anyagi gondoktól menten élte át a nyugodt öregséget. Tartózkodó, zárkózott természete, amit sokan ridegségnek tartottak, a virti egyszerű, jólelkű emberek körében fölengedett, szíve megnyílt. Gyönyörködött egykori tanítványának boldog családi életében, házi tanítóként nevelte annak gyermekeit, s kedveskedett a ház úraszszonyának. Ki-kijárt a család uradalmi gazdaságába, kikocsizott vagy sétált a zsitvatői Dunához, szomszédokhoz, de legnagyobb kedvvel Pyberék bátorkeszi szőlőjébe ment.

Pihenése azonban nem volt tétlen nyugalom. A birtokos család meghívását, támogatását azért is fogadta el, hogy nyugodtan dolgozhasson, faraghassa, csiszolhassa költeményeit, nyelvészeti munkáit. A versek jelentős részében szerett faluja, Virt szépségét zengi, ezért régi ismerősei nem egyszer szemére vetették, hogy szülőföldjéről Erdélyről alig ír, a Zsitva melletti községről viszont annál inkább. Erre ezt válaszolta: *„Édes hazám Erdély… (de) vagy Virtről (fogok) zengeni tovább is, vagy már többé nem fog soha zengeni furuglyám”*

Még húsz évig élt csendesen, nagy tekintélyben. Nyolcvanéves korában halt meg. Nevét tovább őrzi az a vörös márvány sírkő, melyet a virti gazdaközösség 1872-ben állított tiszteletére ezzel a feliratt: *„Baróti Szabó Dávid, Jézus Társasági pap és magyar Classicus költő hamvainak. Született 1739. ápr. 10-én, meghalt 1819. nov. 22-én.”*

Emlékére utal a Pap dombnak, vagy Pap-útnak nevezett falubeli rész is, ahol elmélkedő sétáit szokta végezni.

Baróti Szabó Dávid sírja a virti temetőben.

AZ ELVETT HÁROM PONT TÖRTÉNETE

- avagy a 6:1-re megnyert, majd mégis elveszített nemesócsai meccs margójára -

Jókai László, a DFC elnöke:

A mérkőzések jegyzőkönyvét két éve már interneten írjuk. A klubok játékosait szintén itt regisztrálják, s az átigazolások is ezen az úton történnek. A program felkínálja az előző mérkőzés felállítását, és csak a változásokat kell benne átírni. A rendszer csak a klubok igazolt játékosait engedi az összeállításban feltüntetni.

Én ezt a megoldást jónak tartom, hiszen könnyebb az adminisztráció, átláthatóbb a rendszer, s a digitalizációnak köszönhetően a csapatok összeállítását, az eredményt, sárga és piros lapokat, cseréket, akár az egész világra vonatkozóan megtalálhatjuk az interneten.

De mint minden újnak, ennek is vannak hibái, melyek javításra szorulnak. Csakhogy mifelénk nem a rendszert próbálják javítani, hanem önvizsgálat helyett a felmerülő problémákat elverik a csapatokon. A rendszer ugyanis drága volt, s ezért szerintük tévedhetetlen.

A sérüléshullám a szóban forgó nemesócsai mérkőzésre ért minket utol, még a kapusunk is megsérült. Játékosedzőnknek, Lajos Tamásnak azt ajánlottam, hogy a régebbi keszegfalusi mérkőzést állítsa példának a fiúk elé, mert akkor is foghíjasan álltunk fel, de küzdeni tudásból jelesre vizsgáztunk és megnyertük a meccset, még kapusunk is gólt szerzett. Ócsára sajnos a munkahelyem miatt nem tudtam elutazni, így Lajos Tamásra maradt az adminisztráció feladata. Mivel már régen csinálta, segítségül hívta hát a mérkőzés ellenőrét. Kapus posztra Trencsík Adrián helyére Kálazi Attilát tették, aki szerepelt az előző heti jegyzőkönyvben is. Az ellenőr szólt, hogy meg kell jelölni őt, mint kapust. Hozzáadták az előző mérkőzésen nem szerepelt Bertókot, majd közösen átnézték. Az ellenőr figyelmétől kísérve Tomi rákattintott a mentés gombra. A jegyzőkönyvben a csapatok vezetőit is meg kell jelölni, melynek normális esetben nem sok jelentősége van. Az előző heti jegyzőkönyvben én szerepeltem, most pedig Lajos Gábort írták be.

Mérkőzés előtt a szabályok értelmében a bírónak is ellenőriznie kell a csapatok által beírt összeállítást. Ha valami gond van, be kell hívnia a csapatvezetőt vagy csapatkapitányt, hogy orvosolják a problémát. Az ellenőrzés nem történt meg, mert az ellenőr azt mondta a bírónak, hogy látta a gépen, és minden rendben van. Ezután a bíró ellenőrizetlenül lezárta a rossz jegyzőkönyvet, mert a program valamiért az egy héttel ezelőtti jegyzőkönyvet hagyta meg.

A félidőben, kaotikus összeállításunk ellenére már 4:0-ra vezettünk. Eközben itthon volt egy kis időm, kinyitottam a gépet, hogy megnézzem a felállítást, és láttam, hogy a jegyzőkönyv szerint Trencsík Adrián véd. Rögtön hívtam Ócsára, hogy megkérdezzem, sérülése ellenére hogy bírja a kapusunk? Mikor azt a választ kaptam, hogy nem ő véd, rögtön tudtam, hogy baj van. Azonnal telefonáltam a mérkőzés ellenőrének, hogy a hibát javítsa ki, mert erre még a mérkőzés közben is lett volna lehetősége. Válasza az volt, hogy ő itt már nem fog senkivel értetlenkedni, nem lesz baj, mert ő látta, hogy kicseréltük, amit ki kellett. Engem ez nem igazán nyugtatott meg, ezért telefonáltam Tominak. Emiatt ő már Bertókot sem merte becserélni, aki ezek szerint nem szerepelt a jegyzőkönyvben.

Végül azzal nyugtattuk magunkat, hogy nagy baj nem lehet, hiszen a kapus, Kálazi Attila ott volt a jegyzőkönyvben, csak nem mint kapus, hanem, mint cserejátékos. Ennek megfelelően nem lehet feketén játszónak minősíteni.

A meccs után felhívtam az ellenőrt, aki biztosított róla, hogy nincs semmi gond. Hétfőn reggel azonnal telefonáltam a járási elnöknek, hogy elmondjam mi történt, s ő már ekkor közölte, az ócsaiak észlelték a hibát és óvást fognak benyújtani. Majd akkor megvédhetjük igazunkat.

Meg is óvták annak rendje és módja szerint, bár ők is tudták, hogy mi nem csalni akartunk. A járási szövetségtől írásos beszámolót kértek tőlünk a történtekről, s úgy döntöttünk, az igazat írjuk, ahogy történt. Ezt tettük, bár írhattuk volna, hogy Adrián védett, hiszen senkinek nem volt bizonyítéka az ellenkezőjéről. Ha nem a becsület útját választjuk, a három pontunk valószínűleg ma is megvan. Elhittük, hogy az ellenőr és a játékvezető a valóságnak megfelelően fog beszámolni.

Mikor a beszámolót megírtuk, jöttek a hírek, hogy elvehetik a pontokat, mert a rendszer nem hibázhat. Aki megmenthetett volna, végül nem azt képviselte, amit megígért. Beletette jelentésébe azokat a ferdítéseket, melyek elegek voltak ahhoz, hogy elvegyék tőlünk a meccset. Újra óvtunk, de változás nem történt. Négyszemközt mindenki elismerte igazunkat, de a három pontot mégsem akarták visszaadni. Mert ezzel a rendszer és a bírók hibáját ismerték volna el, azok pedig ugye sérthetetlenek. Máshol is történtek már hasonló esetek, de azokban adminisztrációs hibával magyarázva lezárták az ügyet és helybenhagyták a mérkőzés végeredményét.

A sporttechnikai bizottságnak az előírások értelmében azt is felelősségre kellett vonnia, aki a hibát elkövette. Kaptak rajta, hát megbüntettek engem, aki ott sem voltam, csak a rossz jegyzőkönyvben szerepeltem, mint csapatvezető. Mikor rájöttek, visszavonták. Aztán mégis visszatették a büntetésem, mert ugyebár, ha volt döntés, annak úgy kell lennie. Majd megint levették, mert kiokosították őket, hogy nagyobb baj lesz, ha engem megbüntetnek, mert a munkahelyem igazolni tudja, hogy dolgoztam. Az ellenőr leírta jelentésében, hogy engem átírtak a jegyzőkönyvben, mert különben őt büntették volna meg Lajos Gáborral. Lajos Gábort viszont nem büntethették meg, mert akkor el kellett volna ismerni a mérkőzés akkori jegyzőkönyvét. Ha meg elismerik, akkor a mérkőzést nem vehették volna el. Nem baj, ha valaki nem érti, megnyugtatok mindenkit, hogy akik így elbántak velünk, ők sem értik.

A mérkőzésen készült fotókat tanulmányozva találtunk egy 15-ös számú ócsai játékost, aki nem szerepelt a jegyzőkönyvben csak cserejátékosként, és hivatalosan nem lett becserélve. Ezért most mi adtunk be óvást. Kíváncsian várom, hogy a járás erre hogyan reagál.

Sok mindent elkövettünk, hogy megmentsük a három pontot, mert azok a srácok, akik ezt a nem mindennapi eredményt elérték, megérdemelték a győzelmet. De sajnos széllel szemben nem lehet…

Néhány ember az én szememben becsületből levizsgázott.

TRENKA TIBI, A FURFANGOS DIÁK

Trenka Tibor egy igazi egyéniség volt. Hosszú ideje nincs már köztünk, de akik ismerték, valószínűleg máig őriznek egy-egy jellemző történetet róla, vagy tőle, melyben megmutatkozott csavaros észjárása. Én például arra emlékszem, hogy gyerekként az utcán szóba elegyedett velem, s a porban ugráló verébcsapatra mutatva megkérdezte: „Na gyerek, tudod melyik a kan veréb?" Nem tudtam, ezért megmondta, hogy az, amelyik fekete nyakkendőt visel, mint az urak. Csak viccelt-e, vagy tényleg azok a hímek, máig sem tudom.

Ifj. Fülöp Zsigának köszönhetően kezembe került a Komáromi Öregdiák nevű lap, melyben ***Koncsol László*** *néhány vicces történetben elevenítette fel gimnáziumi emlékeit. Talán nem is meglepő, hogy mindegyik főszereplője az osztálytárs, Trenka Tibor volt. Lássuk hát az anekdotákat!*

Magasugrás

Török János („Jancsi") a budapesti Testnevelési Főiskola friss diplomásaként vette át a nagyszerű Sarlós József, az 1936-os magyar olimpikon mellett a tornaórákat. A B osztály egyik óráján a fiúkat a magasugrás elemeire oktatta. A pálya az udvar nyugati, a posta telkével szomszédos peremén feküdt. Jancsi tanár elvtárs a nekifutás mikéntjét, az elrugaszkodás helyét, az átívelés, módozatait magyarázta, de szeme sarkából figyelte, hogy két fiú, Bitter Feri (Csalló-közaranyos) és Trenka Tibi (Dunamocs) ügyet sem vetve a magyarázatára, kissé távolabb a csapattól meghitten tárgyal valamit. A tanár befejezte a mondókáját, s imigyen szólt: *„Na, Trenka, mi kell a magasugráshoz ?"* Trenka tömör válasza: *„Szellő, tanár elvtárs!"*

Trenka és az mf

Mózsi Ferenc a gimnázium első osztályában (1951/52) zenét tanított. Egy órán a kottaírás mellékjeleiről volt szó. A következő alkalommal tanárunk vizsgáztatott: mit jelent az *f* (forte), az *ff* (fortissimo), a *p* (piano), a *pp* (pianissimo) és persze az *mf* (mezzoforte).

- *No* – szólította fel Mózsi, a budapesti Zeneművészeti Főiskolán végzett, de az előadói pályát egy ínhüvelygyulladás miatt felhagyott gordonkaművész Trenka Tibit – *mit jelent az mf rövidítés?*

- *Mózsi Ferenc* – vágta rá gondolkodás nélkül Trenka.

- *Jól van, leánka. Egyes, leülhetsz* – bólintott nevetve Mózsi, és beírta noteszába a kitűnőt. A fiúkat leánkának becézte.

Szélirány

Trenka busszal járt be Dunamocsról. Bizonyos napokon, ha egy-egy nemszeretem első óra feleletgyanús volt, azzal az ürüggyel, hogy késett a jármű, csak az óra vége felé nyitott be az osztályba, amikor a feleltetés már lezajlott. Egy reggel is ez történt, késését pedig azzal a sületlenséggel magyarázta, hogy a nagy nyugati ellenszélben, a Duna mentén a jármű elakadt. Indultak volna gyalogszerrel, de az elemekkel való nagy birkózásban alulmaradtak.

- *Akkor hogy jöttél be mégis a városba?* – kérdezte a tanár.

- *Hátat fordítottam a szélnek* – felelte Tibi – *és háttal jöttem be.*

Trenka Tibi érettségije

Sok év elszelelt Komárom óta, már az Irodalmi Szemlét szerkesztettem, a lapot pedig a révkomáromi nyomda állította elő. Az oldalakat az Európa Szálló kávézójában korrigáltuk, havonta egyszer, s egy-egy kijavított ívvel átszaladtunk a szedőhöz, Lelkes Rudihoz, hogy a javításokat átvigye a gépbe. Indulok egyszer a szálloda lépcsőjén lefelé, hát Trenka Tibi indul szembe fölfelé. Kifogástalan fekete öltöny, vakító fehér ing, elegáns nyakkendő, ahogyan álmomban sem láttam volna a jó borivó gyereket. Alkarja a régi, cingár test, ritkás haj, a dunamocsi boroktól rezes arc, lágy, mély basszus. Kitört belőlem az öröm.

- *Tibi, hol jársz te itt így kiöltözve?*

- *Most érettségiztem* – mondta ő.

- *Hogyhogy? Úgy tudom pedagógus vagy.*

- *Igen, de a főiskolán nem vették észre, hogy nincs érettségim. Pótolnom kellett a hiányt.*

- *Emlékeztél még a vizsga-anyagokra?* – kérdeztem naivul.

- *Egy nyavalyát. Hoztam egy demizson mocsi bort, megittuk a tanárokkal, és zsebemben a bizonyítványom* – dörmögte Tibi leszegett fejjel, somolyogva – *A tanárok is emberek, és bölcsek. Magam is voltam tanár és bölcs, hát konyítok hozzá valamit.*

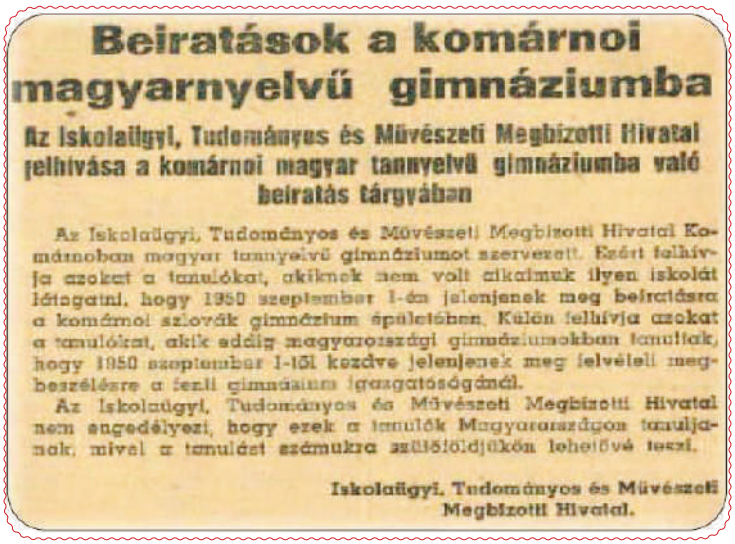

Beiratások a komárnoi magyarnyelvű gimnáziumba

Az Iskolaügyi, Tudományos és Művészeti Megbízotti Hivatal felhívása a komárnoi magyar tannyelvű gimnáziumba való beiratás tárgyában

Az Iskolaügyi, Tudományos és Művészeti Megbízotti Hivatal Komárnóban magyar tannyelvű gimnáziumot szervezett. Ezért felhívja azokat a tanulókat, akiknek nem volt alkalmuk ilyen iskolát látogatni, hogy 1950 szeptember 1-én jelenjenek meg beiratásra a komárnoi szlovák gimnázium épületében. Külön felhívja azokat a tanulókat, akik addig magyarországi gimnáziumokban tanultak, hogy 1950 szeptember 1-től kezdve jelenjenek meg felvételi megbeszélésre a fenti gimnázium igazgatóságánál.

Az Iskolaügyi, Tudományos és Művészeti Megbízotti Hivatal nem engedélyezi, hogy ezek a tanulók Magyarországon tanuljanak, mivel a tanulást számukra szülőföldjükön lehetővé teszi.

Iskolaügyi, Tudományos és Művészeti Megbízotti Hivatal.

HÁROM ARCKÉP 2015-BŐL

Lajos Tamás játékosedzőt és Jókai László klubelnököt arra kértem, nevezzenek meg játékosokat, akik az őszi idény során markáns szerepet játszottak a csapatnál, letették a névjegyüket, vagy bármely más szempontból érdemesek a figyelemre. A választás nem elsősorban a teljesítmény alapján történt, inkább azt mondhatnánk, hogy három olyan nevet kértem, amely első pillanatban eszébe jut a csapat két vezetőjének. Választásuk Varró Attila Tamásra, Pálik Mihályra és Bábi Tiborra esett.

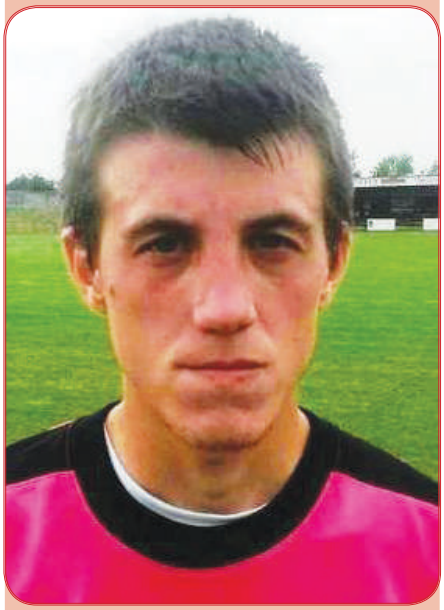

Varró Attila Tamás: Váratlanul jelent meg a DFC háza táján, annak köszönhetően, hogy Karvára udvarol. Mivel oda költözött és nagyon szereti a focit, lejárogatott Mocsra a pályára. Játékosaink látták, hogy jól bánik a labdával, ezért felajánlották tartson velük, kapcsolódjon be az edzésekbe. Hamar kiderült, helye volna a csapatban, ahol nemsokára ki is kötött. Barátságos meccseken bevetésre került, ahol csupaszív, kitűnő játékával hívta fel magára a figyelmet.

Mivel Magyarországról jött, megkezdődött az átigazolási procedúra. Jó egy hónap alatt megérkezett a játékjoga, így a Fajsz SE-től hivatalosan a DFC-hez került. A közönség is kellemesen meglepődött játékán, mindenki megszerette és alig várta, hogy a bajnokikon is pályára lépjen. Az éles meccseken is hozta a formáját, a maximumra törekedett, és mindig a lábában volt a gól. Sajnos, mire teljesen megszokta volna a ritmust, Dulovcén bokasérülést szenvedett, ami azóta is gyógyul. Felépülése hosszadalmas folyamat lesz, de talán tavasz végén pályára léphet remek támadó középpályásunk.

Pálik Mihály: Nem kell őt bemutatni, évek óta erőssége a csapatnak. Az ősszel viszont változás történt a csapatbeli posztját, szerepét illetően. Lajos Tamás szerkezeti átalakítást hajtott végre, melynek során Mácsadi a középpályára ment, s a helyére több jelölt közül Misire esett a választás. A csapat érdekében ezt ellenvetés nélkül elfogadta, s a középhátvéd posztján megbízható, nagyon jó teljesítményt nyújtott. Időnként korábban is játszott már ezen a helyen, ezért a csapattársak tudták, hogy meg fogja oldani a feladatot. Gyorsasága természetesen hiányzik elölről, de a csapat a szerkezetváltásnak köszönhetően stabilabb lett.

Bábi Tibor: Mióta hazajött Szőgyénből, folyamatosan a csapat erőssége. Meghatározó játékos már csak azért is, mert ha neki megy a játék, akkor általában a csapat is győz. Mindig lehet rá számítani, a pályán és azon kívül egyaránt. Oda teszi magát, soha nem lazsálja el a meccseket. Ősszel az elmúlt évekhez hasonlóan hozta erényeit, azzal a különbséggel, hogy a kapu előtt elpártolt tőle a szerencse. De mivel a szerencse forgandó, tavasszal biztosan megfordul.

Varró Attila sérülése után Marcelházával játszottunk itthon. Lajos Tamás azzal küldte pályára a csapatot, hogy abban a szellemben, lelkesedéssel focizzanak, mint Attila szokott. Az ellenfél szinte labdához sem ért, 2:0-ra nyertünk. Jobbulást kívánva a csapattársak ezt a képet küldték neki.

VISSZATÉRÉS A VALÓDI ÉNÜNKHÖZ

- gondolatok egy sportpszichológustól -

Aki november 21-én a szombat délutánját a művelődi ház nagytermében töltötte Balassa Levente sportpszichológus előadását hallgatva, az valószínűleg nagyon meglepődött. Talán a sportpszichológia hallatán sokan azt gondolták, hogy teljesítményfokozásról, eredményekről, és edzésekkel, mérkőzésekkel kapcsolatos tanácsokról lesz só. Ennél azonban sokkal többet kapott a hallgatóság. Balassa Levente ugyanis sportpszichológus és életegyensúly tanácsadó is, és a sport területén végzett munkát nem választja szét attól, hogy az egyént egyben szemlélje.

Látványos sikereit a sportpszichológia területén érte el, hiszen nem kisebb élsportolókkal dolgozhatott együtt, mint az Európa bajnok úszó Kapás Boglárka, az olimpiai ezüstérmes birkózó Lőrincz Tamás, és a londoni bronzérmes öttusázó Marosi Ádám. Ő maga vízilabdázóként kezdte sportpályafutását, de miután fizikai adottságai korlátokat szabtak fejlődésében, felismerve ezt, a futás mellett döntött.

A kis közösségünkben is jelen van az élsport, hiszen az előadáson ott voltak a kajak-kenu ifjú növendékei, valamint a hazai focicsapat tagjai, trénerei, szimpatizánsai. Balassa úr – vagy talán nyugodtan írhatom, hogy Levente, hiszen közvetlen, személyes és lelkes előadása és az azt követő kötetlen beszélgetés során semmi jelét nem mutatta a „sztár pszichológus" távolságtartásának – minden igyekezetével azon volt, hogy nézeteit minél teljesebben és minél hitelesebben átadja a két órás előadás során. Legfőbb üzenete, hogy aki szeretne kiteljesedni és kimagasló sikereket elérni, annak először egy magasabb szintű egyensúlyt kell megtalálnia az életében. Egyből azzal kezdte, hogy aki pozitívan szeretne változtatni életén, annak több területet kell fejlesztenie egyszerre. Ugyanolyan fontos a helyes táplálkozás és mozgás beiktatatása a mindennapjainkba, mint a lelki harmónia megtalálása, amit elsősorban a helyes stresszkezeléssel érhetünk el. Saját magunknak kell felelősséget vállalnunk testi és lelki egészségünk alakulásáért.

Levente azt vallja, hogy a betegségek a nem megfelelő stresszkezelés eredményei, hiszen a hosszan tartó stressz következtében legyengül az immunrendszerünk és kiszolgáltatottá válik a szervezetünk bármilyen betegséggel szemben,

legyen az egy egyszerű megfázás. A felelősségvállalás azt jelenti, hogy azt kérdezzük, hogy mi mit tehetünk, hogy kiegyensúlyozottak legyünk és nem azt, hogy más mit tehet érte. Ehhez meg kell ismernem hogyan működnek a dolgok körülöttem, és persze hogy én magam hogyan működök; tudnom kell mik a gyenge pontjaim, mi az, amire érzékenyen reagálok, hogy be tudjak avatkozni a nem megfelelő mechanizmusokba. Az önszabályozás az egyik legfontosabb tényező a sikerek elérésében.

A lelki egyensúly négy pilléren nyugszik. 1. az anyagi vonatkozású dolgok: helyes táplálkozás, szűrővizsgálatokon való részvétel és persze a megfelelő pénzforrások megléte, 2. egyéni érzelmi oszlop: hogyan kezelem az érzelmeimet, felismerem-e őket, 3. kapcsolati oszlop: a megfelelő családi, baráti (nem facebook-os) kapcsolatok ápolása, 4. részem az egészben, vagyis a spiritualitás, egy felsőbb hatalommal való kapcsolat jelenléte az életemben. Ezek nélkül nincs testi-lelki egészség. Ezen kívül a megfelelő értékrend meghatározása, az ezekhez való reális célok rendelése és az eléréshez szükséges megfelelő technikák kiválasztása is elengedhetetlen.

Természetesen a sport területén megjelenő problémákról is szó esett. Megtudhattuk, hogy mit is jelent az egészséges egoizmus egy sportoló számára. Törölni kell a szótárunkból azokat a szavakat, hogy tétmérkőzés, teher, nyomás és meg kell tanulni arra figyelni, hogy miért jó nekem ez a verseny, vagy meccs, miért én vagyok itt és nem más, és meg kell tanulni magam miatt csinálni a sportot és nem az edző, szurkolók, családom, vagy közösségem miatt. Ez a külső nyomás az, ami miatt a sportolóban a feszültség a stressz keletkezik, elbizonytalanodik magában és nem képes a megfelelő teljesítményt nyújtani önmagához képest.

Meg kell engednem magamnak – mondja a szakember – hogy élvezzem azt, amit csinálok, és magam miatt csináljam elsősorban. Persze az természetes, hogy jönnek a kétségek, a bizonytalanságok, de ezek helyes kezelése tanulható. Először is meg kell tanulni felismerni ezt az érzést, ezeket a gondolatokat és engedni, hogy legyenek, hiszen ember vagyok. Meg kell figyelem, hogy hol és mikor jelentkeznek, és nem szabad ezeket elhessegetni, elfojtani, mert akkor még jobban megerősödnek. Ha engedem, hogy felbukkanjanak, megfigyelem őket és nem reagálok rájuk, hanem megpróbálok ellazulni és a feladatra figyelni, akkor érdekes módon maguktól elmúlnak, elvesztik az erejüket. Az, hogy ezeket a nyugtalanító érzéseket, gondolatokat a megjelenésük pillanatában észrevegyük és tudjunk közben ellazulni, koncentrációt és ennek a rendszeres gyakorlását igényli. Hívhatjuk ezt a technikát relaxációnak, meditációnak vagy autogén tréningnek mindegy, a lényeg az, hogy ez egy tanulható képesség, amit a megfelelő gyakorlással bárki elsajátíthat.

A megfelelő koncentráció azonban kulcsfontosságú, amire Levente szerint ma már nagyon kevesen képesek. Túl sok az inger körülöttünk, pl. telefon, TV, internet, közösségi oldalak melyek inkább elszakítnak, mint összekötnek, és mindenki egyszerre több dolgot próbál csinálni, aminek az eredménye, hogy semmit nem képes jól elvégezni a fókuszált figyelmi energia hiányának köszönhetően. Az egyensúly eléréséhez azonban nélkülözhetetlen. Meditáció során azonban elérhetem ezt. Amikor meditálok, nem csinálok mást, mint megpróbálok egy dologra összpontosítani, majd ha elkalandozik a figyelmem, erre a bizonyos dologra visszatérni. A meditáció megtanít elcsendesedni és egyedül lenni önmagammal, megállni és befelé figyelni. Csakis ekkor találhatom meg azt a valódi énemet, azt a mély énemet ahol különleges, értékes, szeretetreméltó, megismételhetetlen és csodálatos lény vagyok, amiből erőt meríthetek és megtalálhatom az egyensúlyomat, és ezáltal képes leszek a képességeimnek megfelelően teljesíteni. Csak ekkor tudatosulhat bennem, hogy valami nagyon értékesnek vagyok a forrása.

DARÁNYI DOKTOR, FALUNK ZSIDÓ ORVOSA

- Kuczman Miklós visszaemlékezése-

A nevem Kuczman Miklós. Kuczman Lajos és Kuczman Mária három fia közül a középső. Hosszú évtizedek óta Csehországban élek, s most azzal a céllal ültem számítógép elé, hogy leírjam emlékeimet Dunamocs hajdani orvosáról, Darányi Edéről.

Mi a családban csak „Öregúr”-nak neveztük és szólítottuk, s úgy emlékszem a faluban is így nevezték.

Zólyomban született zsidó kispolgári családban 1875-ben vagy 1878-ban, emlékeim szerint Doman néven, amit később magyarosítottak Darányira. Mint tipikus monarchiabeli, felvidéki zsidó polgárcsalád tagja, tökéletesen beszélt magyarul, németül és szlovákul is. Az orvosi egyetemet Budapesten végezte, majd az I. világháború, mint katonaorvost egészen Japánig sodorta.

Onnan nem Magyarországra, hanem szülőföldjére a Felvidékre tért vissza, már az első csehszlovák köztársaság keretei közé. Hogy miért éppen Dunamocsra került nem tudom, lehet, hogy itt üresedett meg egy praxis, mindenesetre szlovák és magyar nyelvtudása segítette az érvényesülésben.

Édesanyám 15 éves korától egy dunamocsi zsidó családnál, a Porgeszéknél szolgált. Ez alatt az idő alatt ismerkedett meg édesapámmal. Házasságuk után bejárt alkalmanként Darányi doktorékhoz is nagytakarításra, mosásra, zsidó ünnepek alkalmával ház körüli munkákra.

Ez az állapot 1939-ben szakadt meg, mikor a visszszacsatolás után Süttőre költöztünk át. Mikor Dunamocs újra Csehszlovákiához került, 1945 májusában hazaköltöztünk.

Az Öregúr, mikor családjából egyedüliként hazatért Auschwitzból, lakást kapott a Templom utcában Böszörményiéknél, akiknek Erzsi lánya velem járt egy osztályba. Szüleimmel mi a Duna soron laktunk a Mester házban, ahol korábban a katolikus tanító lakott. Sűrűn jártam a templom utcába Darányi doktorhoz szennyes ruhákért, amelyeket anyám mosott és vasalt. Velünk finánc család lakott a házban addig, míg a határ őrzését nem vette át a katonaság. A finánckat megszűntették.

Ekkor a falu orvosa behurcolkodott hozzánk a finánc család helyébe, így ettől kezdve egy tető alatt laktunk. Nálunk rendelt és étkezett is. Sok esetben én és édesanyám segítettünk, mint ápolók. A Mester ház már nem áll, nem is olyan régen lebontották.

A következőkben a doktor úr szokásairól szólnék néhány szót. Elég korán ébredt. Mosakodás után egy stampedli barackpálinkát fogyasztott. Felét megitta, a másik felét a tenyerébe öntötte, és a tüskés haja közé dörzsölte. Kinyitotta az ablakot, a kalapot a fejére tette, kezeit felemelte és héberül imádkozott. Ezután asztalhoz ült, várta a reggelit, majd a pácienseket. Akadt neki mindig elég. Erős dohányzó volt, naponta harminc darab is elfogyott. Kimondottan egyiptomi Memphis cigarettákat szívott, volt úgy, hogy egyszerre ötszáz darabot vásárolt. Szenvedélyesen szerette a feketekávét, ebéd és vacsora után fogyasztotta. Ebéd után vette a görbebotját, orvosi táskáját és járta a falu utcáit. Meglátogatta betegeit, injekciókat adott. A ház előtti padon ülő emberekhez előszeretettel odaült, beszélgetett velük. A szilárd burkolatú utak előtt sem szokott tartós sár lenni falunkban, de azért orvosi táskáját sokszor rám bízta, hogy vigyem, mert félt, hogy elcsúszik. Jól emlékszem, két esetben szüléshez is eljutottam.

Mindegyik Karácsony második ünnepén és Húsvét hétfőjén vendége volt a római katolikus papnak ebédre. Nem veszekedtek, de a vallásaikról folyt a vita. Ebéd előtt mindketten elmondták saját imájukat. Ez engem nagyon érdekelt, mert amíg nem mentem Nyitrára iskolába, gyakran ministráltam. A politikáról nem egyszer hangoztatta: a demokrácia csak egy szünidő két diktatúra között. Azt is a fejembe véste, hogy minden szó, ami mus-al végződik, az diktatúrát jelent, legyen az szocializmus, nacionalizmus vagy bármi.

Kapcsolatban állt a genfi székhelyű európai zsidó központtal, ahonnan kalendárium járt neki és leveleket kapott. Tudom, hogy csábították Izraelbe, hogy településjön ki oda. Egyértelmű volt a válasza: faluját nem hagyhatja ott. Egyébként mikor elvitték a dunamocsi zsidóságot, úgy távoztak innen, hogy megegyeztek, ha túlélik a háborút, azonnal térjenek vissza Dunamocsra. Csak neki sikerült ezt végrehajtani. Lányát Érsekújvárban, Auschwitzból hazafelé tartva a vonaton halva találták, hogy holtteste hol van, soha nem tudta meg.

A Csehországba, Magyarországra való kitelepítések idején nála is megjelentek a hatósági emberek, hogy vallja

magát szlováknak. Kidobta őket azzal, hogy mit akarnak tőle, hiszen ő egy Zólyomban született szlovák. Ami különösen felháborította, az a kommunisták azon törekvése, hogy lépjen be a pártba. Egy zsidó kommunista? – mondta. Hogy férne az meg egymással? Azokat a beérkező leveleket, amelyekről hiányzott a MUDr. titulus, nem fogadta el, azzal, hogy azok nem neki szólnak. Kijöttek utána a komáromi pártközpontból, akiknek tudomására hozta, hogy ő esküt tett, és a cím élethosszig a nevéhez tartozik.

Unokaöccse, Doman Alexander, vagyis Sanyó – így szólította – a csehszlovák hadseregben szolgált, mint pilóta. Csehszlovákia II. világháború előtti szétesése előtt azok között volt, akik Franciaországba átrepültek. Onnan eljutott Egyiptomon keresztül Angliába.

A kiképzés után vadászgépével részt vett Németország, Magyarország bombázásában. Magas rangú angol tiszt lányát vette feleségül, aki Pozsonyba volt kinevezve, mint az angol kormány katonai attaséja. Mivel csehszlovák állampolgár volt, hazatérése után követelték tőle, hogy lépjen be a kommunista pártba. Ezt nem tette meg. Ki akart települni Angliába családjával, de nem kapta meg az engedélyt. Felesége a fiával elmehetett volna, de együtt akartak maradni, így itt ragadtak. Sanyóból egy Zólyom melletti falu állami birtokán lett könyvelő. Járt néhányszor nagybácsikájánál Dunamocson, én is találkoztam vele.

Szüleim 1953-ban kaptak házhelyet, itt áll a mostani Kuczman ház. Darányi doktor megkérte őket, hogy neki is építsenek egy szobát, rendelőt előtérrel. Így az Öregúr velünk együtt oda költözött, ott lakot és rendelt.

En 1952 őszén iskolába mentem, csak a nyári szünetekben voltam otthon. Egész négy évem alatt nagyon érdekelte a tanulásom. Utolsó éveiről nem tudok sokat, mert 1956-ban Párkányból rukkoltam Csehországba, ahol 1960-ban megnősültem. Hogy mikor halt meg, 1961-ben vagy 1962-ben, nem tudom biztosan. Sajnos öcsém Ferenc, már kint van a temetőben, tőle sem tudom megkérdezni. Öcsémmel voltam egyszer a komáromi zsidó temetőben, ahová eltemették. Sírját azonban nem találtuk meg, mert az új pozsonyi út építésénél a temető egy részét felszámolták, a sírkövét pedig áthelyezték, vagy megsemmisült.

Isten éltesse a január 13-án 10. születésnapját ünneplő KOCSIS DÓRIKÁT. Szeretettel köszönti: testvére - Ádám, anyuci, apuci, nagymamák, nagypapák és az egész rokonság.

Karácsonyváró, a'la Dunamocs

Advent utolsó vasárnapján került megrendezésre a Karácsonyváró, melynek célja az volt, hogy falunk apraja-nagyja közösen hangolódjon a várva várt ünnepre. Meglepetéssel is készültek a szervezők – a Hókirálynő látogatott el hozzánk, aki a főtéren köszöntötte a kicsiket, majd a kultúrházban karácsonyi énekekkel alapozta meg a hangulatot.

A Korava Dunamenti Vidékfejlesztési és Kulturális Társulás tagjainak köszönhetően a gyermekek asztali díszeket, csuhébábut, viaszgyertyát és szalmadíszeket készítettek, és saját fantáziájuk szerint díszíthették ki a megsütött mézeskalács figurákat. A család férfi tagjai eközben az „Apuka megőrzőben" forralt bor és lilahagymás zsíros kenyér mellett társaloghattak.

A jótékonysági szeretetvásár szintén újdonságnak számított az idén, amelyre otthonról hozott tárgyakat ajánlhattak fel. Mint a szervezőgárda tagja, ezúton szeretnék köszönetet mondani mindazoknak, akik éltek a felajánlás lehetőségével. A vásárból befolyt összeget jótékonysági célokra fordítjuk.

Simon Emese

KOCSIS ÁDÁM,

A GÓLGYÁROS

A 2014/2015-ös idény során Hetény előkészítő csapatában Kocsis Ádám szerezte a legtöbb gólt. Ennek köszönhetően, jól megérdemelt elismerésként a képen látható kupát vehette át. Szívből gratulálunk az ifjú tehetségnek!